

Tu esi Latvija!

*Šo pašu svētāko tu neaizmirsti:
Vai celies debesīs,
Vai jūras dziļēs nirsti,
Vai draugu pulkā dali savu prieku,
Vai viens pats satiecies ar pretinieku –
TU ESI LATVIJA!*

O. Vācietis

18. novembris ir svētākais datums kalendārā Latvijas tautai. Šai dienā ikviens no mums, raugoties uz sarkanbaltsarkano karogu, domās sveicina savu Tēvzemi: daudz laimes, Latvija, dzimšanas dienā un Saules mūžu! Mēs visi ticam, ka Latvija bija, ir un būs! Mēs visi ceram, ka Latvija būs labāka. Un mums visiem jādara viss, lai Latvija kļūtu labāka. Un tas mums jādara tepat – Latvijā!

Tuvojoties Latvijas jubilejai, KS pajautāja Latvijā, ārpus tās un gan te, gan ture dzīvojošiem LNS biedriem, kā viņi jūtas, par ko domā. Daži piekrita dalīties savās pārdomās!

LĪGA PAUNIŅA:
Pēc tautības un pārliecības esmu īsta latviete – to apliecina arī mans vārds un uzvārds, ko vecāki devuši, domāju, arī ārējais izskats man latvisks – tas viss laikam mani cieši piesaista Latvijai. Nav nekādas jēgas meklēt laimi ārpus Latvijas... Manuprāt, – ko tad es darītu tur ārzemēs! Man te viss tāpat labi, vienīgi izņemot to, ka esmu bezdarbiece, tomēr ceru, ka nākotnē kāds darbiņš atradīsies.

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

**Nākamais numurs
18. decembrī**

140 gadi – vai tas ir daudz vai maz?

Valmieras Vājdzirdīgo bērnu internātvidusskolai – attīstības centram 23. oktobrī nosvinēta 140 – gade, un reizē notika arī skolas absolventu devītais salidojums.

Tālāk lasiet 6. lpp.

Atmiņu ugunskurs dega gaiši!

Jā, tā kādreiz bija...

Sildīties pie atmiņu ugunsкура Rītausmā 17. oktobrī ieradās vairāk nekā simts bijušo Latvijas Nedzirdīgo biedrības mācību – ražošanas uzņēmumu darbinieku. Šī pasākuma iniciatore ir Jadviga Bočkāne, viņa sniedza arī lielu palīdzību tā organizēšanā un tagad var būt apmierināta: pasākums izdevās!

Tālāk lasiet 8. lpp.

Sākums 1. lpp. Tu esi Latvija!

Svešā zemē negribētos dzīvot, mācīties no jauna citu valodu, ja man pašai sava – latviešu, mana dzimtā valoda. Labprāt gan brauktu ceļojumos uz ārzemēm vai ciemos pie paziņām, kas tur dzīvo un strādā.

Latvija ir skaista un mierīga zeme. Te neuzdarbojas teroristi vai nemiernieki. Pēdējā laikā man patīk dažādu seno latvju zīmju attēlus, kas apzīmē Sauli, Dzīvību, Mēnesi, Ausekli, Māru u.c. Apkopoju šo zīmju raksturojumus un nozīmes skaidrojumus.

Šovasar Latvijā no ārzemēm sabrauca mani bijušie klasesbiedri no Valmieras skolas – nebijām redzējušies 15 gadus. Sarīkojām klasesbiedru tikšanos, kur katrs pastāstīja par savu dzīvi un izjūtām, svešumā domājot par dzimto zemi – neaizmirstamo Latviju. Mani klasesbiedri atzina, ka svešumā tās pietrūkst, ka bija spiesti pamest Latviju tāpēc, ka nav iespējams atrast piemērotu darbu. Tur ārzemēs var nopelnīt, lai var dzīvot bez bailēm par iztikšanu un trūkumu. Un es novēlu, lai viņiem tur labi klājas!

**M A D A R A
BIRMANE: Latvieši jau daudz biežāk smaida un prot atsmaidīt...**

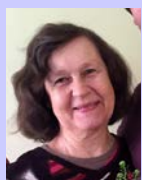
Kaut arī tagad dzīvoju Anglijā, tomēr man ļoti pietrūkst manas ģimenes, īstie latviešu svētki un latviešu ēdieni. Joprojām turos pie Latvijas tradīcijām, sekoju arī notikumiem dzimtenē – caur internetu, cenšos uzzināt par LNS jaunumiem no vecākiem un draugiem. Mani visvairāk satrauc tas, ka Latvijā nav iespējams atrast normālu darbu ar labu algu, lai varētu dzīvot un mācīties augstskolā vai koledžā. Šobrīd arī par bēgļiem daudz vairāk satraucos. Mani iepriecina tas, ka tagad latvieši jau daudz biežāk prot uzsmaidīt un atsmaidīt.

DACE ZĪLE: Latvijā man patīk pilnīgi viss

Īpaši šo dienu kā svētkus nesvinu, bet apmeklēju Kuldīgas pilsētā rīkotos pasākumus un Gaismas ceļu. Latvijā man patīk pilnīgi viss. Vienīgā problēma ir tā, ka nav darba un, ja arī to izdodas atrast, tad tas nav labi apmaksāts. Nezinu, ko te varētu darīt, lai uzlabotu ieilgušo situāciju.

Tāpēc esmu bijusi arī ārzemēs. Darbā iekārtoties tur palīdzēja drauga mamma. Nostrādāju atkritumu pārstrādes rūpnīcā 6 mēnešus. Pēc tam to slēdza. Kādu laiku dzīvoju no pabalstiem, nesekmīgi meklēju darbu, pēc tam atgriezos Latvijā, tomēr plānoju doties strādāt ārzemēs. Vēl nevaru pateikt, uz kuru valsti.

AUSTRA PŪCE: Svešumā nepatīk, ļoti vēlas dzīvot Latvijā, bet...

Pati jau esmu gados, man dēls un meita dzīvo un strādā ārzemēs. Zinu, viņi labprāt atgrieztos, bet šeit nav darba iespēju un maksā maz. Bērnu ģimenes, piemēram, tur var atļauties ceļot, šeit par to jāaizmirst. Viņi var palīdzēt ģimenes locekļiem, kuri palikuši Latvijā.

Arī meita ļoti vēlas dzīvot Latvijā, svešumā viņai nepatīk, bet tur viņa ir nodrošināta, bērniem lieli pabalsti. Neviena taču nevēlas un nevar dzīvot par minimālo algu.

Valdībai Latvijā vajadzētu domāt par jaunu darbavietu radīšanu ar labu apmaksu – tas ir galvenais, un tad neviens negribēs braukt prom.

IRĪNA KRISTOFOROVA: Man viņa ir visskaistākā tik un tā

Novembra mēnesī, kad nāk Latvijas svētki, domas biežāk neviļus aizķeras pie manas mīļās, dārgās dzimtenes. Nav svarīgi, cik grūti Latvijai un tās ļaudīm klātos, lai kas tur notiktu, man viņa tomēr ir visskaistākā tik un tā. Un būs vienmēr.

Tāpēc tagad, dzīvojot, strādājot, mācoties Anglijā, sekoju ziņām LNS mājaslapā, klausos Latvijas skaistākas dziesmas, kā lielu vērtību glabāju latviešu valodu, sazinos ar cilvēkiem, kas man tuvi. Tiesa, Latvijas ziņas par notikumiem politikā vairs nelasu, jo tie manā dzīvē neko nemaina un tos ar savu attieksmi nevaru ietekmēt.

Esmu šeit jau salīdzinoši ilgu laiku. Patlaban nodrošinu sociālo aprūpi, atbalstu un palīdzību nedzirdīgajiem cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, tas ir, ar fiziskiem,

autiskiem, garīgiem un citiem traucējumiem.

Savā darbā izjūtu patiesu gandarījumu, tāpēc esmu pateicīga liktenim un cilvēkiem, kas man deva iespēju strādāt tieši šeit un tagad. Apbrīnojama ir šeit dzīvojošo dažādo cilvēku prasme veidot un ieturēt labvēlīgu attieksmi un pret jebkuru citu savstarpējā komunikācijā. Vārdus *thank you (paldies)* saņemu vai simtreiz dienā, un arī *sorry (atvainojiet)* tiek lietots pat viegla pieskāriena gadījumā, garāmejojot vai iekāpjot transportlīdzeklī.

Cilvēki Latvijā ikdienā smaida maz. Anglijā viņi to dara daudz – it kā tāpat vien, un smaida ir tas mazais, siltais priecīnš, ko arī es tāpat vien saņemu ikdienā no citiem apkārt man esošiem cilvēkiem.

Māte Terēze labi pateikusi: *"Dāvāt cilvēkam mīlestību – tas ir brīnišķīgi."* Tas ir arī mans aicinājums.

Novēlu smaidīgus svētkus Latvijai un katram tās iedzīvotājam!

Plašāku interviju lasiet nākamajā numurā.

Dzīvo kur dzīvodams, bet nesaki nekad – te esmu mājās, te esmu atradis jaunu dzimteni. Jo zini: dzimtene ir tikai viena, – kur esi dzimis, kur dzimuši un mūžu nodzīvojuši tavi vecāki, tavi senči, paaudžu paaudzes.

J. Jaunsudrabiņš

Domes sēdē – pārskati par paveikto

Kārtējā LNS domes sēdē 21. oktobrī vispirms tika apstiprināti 2015. gada budžeta grozījumi ar kopējo ieņēmumu daļu **2 315 986 EUR** apmērā un kopējo izdevumu daļu **2 287 886 EUR** apmērā. Par LNS revidentu apstiprināja SIA „Auditorfirma „Grāmatvedis”” zvērināto revidentu Jāni Mežalu ar pilnvaru termiņu līdz 2016. gada 31. martam.

Tālāk katrs LNS valdes loceklis sniedza atskaites ziņojumu, kas paveikts viņa atbildības jomā, pildot LNS darbības programmu 2013. – 2017. gadā.

Par sociālajiem pakalpojumiem pārskatu sniedza LNS prezidents Edgars Vorslovs.

Šajā jomā pats galvenais: nodrošināt kvalitatīvu un profesionālu LNS deleģēto funkciju veikšanu sociālās rehabilitācijas, surdotulka pakalpojumu un surdotehnikas jomā. Viss ticis izpildīts, un valsts budžeta ietvaros pat panākts finansējuma palielinājums: 2013. gadā finansējums 1 529 033.98 EUR; 2014. gadā finansējums 2 647 205.03 EUR; 2015. gadā finansējums 1 734 200.60 EUR.

Visiem sociālo pakalpojumu speciālistiem ir likumdošanā noteiktā izglītība. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība reģionos nodrošināta daļēji – nav sociālo rehabilitētāju Pļaviņās, Ventspilī, Valmierā un Smiltēnē, bet tos nodrošina speciālisti izbraukumos no Rīgas un Alūksnes.

No valsts budžeta finansēts pakalpojumu komplekss nedzirdīgām personām ar garīgās attīstības traucējumiem vai zemu izglītības līmeni ar izmitināšanu/bez izmitināšanas. Panākta vienošanās, ka no 2016. gada tiks finansēts adaptētas informācijas pakalpojums zīmju valodā.

Citi projektu ietvaros ieviestie pakalpojumi (radošā pašizteiksme, motivācija) ietverti esošo pakalpojumu saturā.

Tehnisko palīgīdzekļu saraksts papildināts ar dzirdes palīgīdzekļi – komunikatoru; skaņas indikatoru ar mehānisko signālu; FM radiofrekvenču pārraides sistēmām; tālruņiem ar pastiprinātāju; digitālās vizuālās saziņas ierīci (planšetdatoru). Kopumā pašlaik

pieejami 9 dažādi palīgīdzekļi un arī dzirdes aparāti bērniem ar 1. un 2. pakāpes vārdzirdību.

Punkts par aprūpes pakalpojumu pieejamību pensijas vecuma personām un personām ar intelektuālās attīstības traucējumiem izpildīts daļēji: Rīgā, Kandavas ielā darbojas SIA “LNS Rehabilitācijas centrs” Dienas centrs, kura darbību finansē Rīgas dome. Nav realizēta ideja par atsevišķas nodaļas izveidi personām ar dzirdes invaliditāti kādā Latvijas ilgstošas sociālās aprūpes centrā (pansionātā).

Par organizatorisko darbu atskatījās LNS viceprezidente Sandra Gerenovska.

LNS finansiālā stāvokļa uzlabošanai un stabilizēšanai piesaistīti finansēšanas papildu avoti. Šajā punktā pie izdarītajiem darbiem tika minēti 16 daudzveidīgi projekti.

LNS ir izdevies saglabāt biedru skaitu. Ja uz 1.01.2013 bija 1727 biedru, tad uz 1.01.2015 bija 1722 biedri, tātad tikai par 5 mazāk.

Lai apmācītu LNS RB līderus, organizēts seminārs (2014), kura laikā notika pārrunas, diskusijas pie apaļā galda un labāko LNS RB piemēru nodošana citām biedrībām.

Daļēji izpildīts punkts par elektronisku centralizētu LNS biedru reģistra datu bāzes izveidošanu.

Informācijas pieejamības nodrošinājuma kopsavilkumu sniedza Inese Immure.

Laikraksts Kopsolī ar LNS finansiālo atbalstu iespējā veidā saglabāts. No šī gada lasītājiem ir iespēja pasūtīt laikrakstu Kopsolī e-versijā. Uzdevums, kas šobrīd izpildīts daļēji, – mājaslapa saglabāta, bet netiek attīstīta, jo nepiedāvā informāciju zīmju valodā.

LNS intereses regulāri tiek pārstāvētas Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) Sabiedriskās konsultatīvās padomes sēdēs.

Ar jauniešu jomā paveikto iepazīstināja Ivars Kalniņš.

Kopš 2014. gada LNS nodrošina telpas jauniešu aktivitātēm. 2015. gada jaunieši izteica vēlmi izveidot LNS Jauniešu centru, ko akceptēja LNS valde. 2014. gadā jaunieši piedalījās Baltijas Nedzirdīgo jauniešu festivālā Lietuvā. Nedzirdīgie bērni 2015. gada vasarā piedalījās EUDY bērnu nometnē Vācijā, jaunieši – WFDYS jauniešu nometnē Turcijā, EUDY vasaras skolā Norvēģijā, Eiropas nedzirdīgo studentu seminārā Spānijā.

Māra Lasmane sniedza pārskatu par nedzirdīgo kultūras un veselības veicināšanas jomu.

Ir saglabāti LNS tradicionālie pasākumi – Nedzirdīgo diena, pašdarbības festivāli, tautisko tradīciju svētki – Ziemassvētki, Mārtiņdiena, Lieldienas, Ligo, Sieviešu diena, Mātes diena, Latvijas valsts svētki utt. LNS biedri un reģionālie pašdarbnieki varētu būt vēl aktīvāki. Ir saglabāti līdz šim izveidotie interešu klubi un izveidoti jauni, piemēram, Tukumā IK „Čaklie pirkstiņi”.

Biedrībās darbojas pašdarbības kolektīvi, notiek interesantas izbraukumu lekcijas, pārrunas, jaunākās informācijas sniegšana, ekskursijas, dažādi izglītojoši, kultūras un atpūtas pasākumi.

Nedzirdīgo kultūra popularizēta ārpus nedzirdīgo kopienas: Invalīdu dienā reģionos, pilsētas svētkos, NVO skatēs un pasākumos arī ārpus Latvijas, kā piemēram, Ungārijā 2014. gadā.

Pašdarbnieki ar labiem panākumiem piedalās Starptautiskajā amatierteātru festivālā “Rīga spēlē teātri”. Sadarbībā ar Norvēģijas pantomīmas režisoru Forhardu Hasadu pašdarbnieki apguva pantomīmas kustības elementus un iestudēja jaunu uzvedumu “Vakars bez vārda”.

2014. gadā organizētas dejošanas apmācības un sadraudzības nometnes, kurās piedalījās Rītausmas nedzirdīgie dejojotāji un deju kolektīvs “Bānītis”.

“Rītausmā” atvērta LNS vēstures muzejs – skaisti iekārtots, ar lielisku apgaismojumu, eksponāti labi aplūkojami. Tiek organizēti veselību veicinoši pasākumi, netradicionālas sporta spēles brīvā dabā.

Projekta ietvaros no angļu valodas latviešu valodā iztulkoti 8000 vārdi, sagatavoti latviešu nedzirdīgo zīmju valodā un publicēti www.spreadthesign.com mājaslapā.

2014. gadā tapušas 4 tematiskas zīmju valodas vārdnīcas bērniem – *Dzīvnieki, Daba, Ģimene, Māja* drukātā variantā un 6 pasaku videoieraksti DVD formātā.

Par LNS saimniecisko darbību un nekustamajiem īpašumiem pārskatu sniedza Varis Strazdiņš.

2014. gadā LNS uzņēmumu peļņa bija šāda: SPC – 92940 EUR; RC – 19456 EUR; NĪ – 25656 EUR; Dane – 208 EUR.

Aizvadītā periodā uzsākts darbs pie visu esošo objektu datu un dokumentācijas inventarizācijas. Darbs joprojām turpinās. LNS Nekustamo īpašumu attīstības stratēģijas izstrāde ir sākuma stadijā. ▲

Zigmārs Ungurs, LNS Domes loceklis
Foto: Ainārs Osmanis

Par ko sprieda Eiropas zīmju valodas tulku forumā

Šoruden Polijas galvaspilsētā Varšavā notika Eiropas zīmju valodas tulku foruma (EFSLI) rīkotā gadskārtējā konference. Konferencē piedalījās vairāk kā 250 dalībnieku no 31 valsts. Latviju pārstāvēja LNS Rehabilitācijas centra valdes locekle Lilita Janševska, zīmju valodas tulku nodaļas vadītāja Sarmīte Ķuzule, Sociālās rehabilitācijas nodaļas vadītāja Brigita Lazda un surdotulks Anete Skrastiņa (*attēlā no kreisās*).

Konferences oficiālā valoda bija angļu, tulkojums notika starptautiskajā zīmju valodā, poļu zīmju valodā, poļu un krievu valodā.

Konferenci atklāja eiroparlamentārieša Adama Kosas videosveiciens. Viņš novēlēja visiem ražīgu darbu un uzsvēra: lai nedzirdīgie pilnvērtīgi iekļautos sabiedrībā, svarīga loma šajā procesā ir arī augsti kvalificētiem surdotulkiem.

Eiropas Nedzirdīgo asociācijas ģenerālsekretārs atzīmēja, ka svarīgi pievērst uzmanību nedzirdīgajiem jauniešiem, viņu izglītībai, kuras kvalitāte ir atkarīga no surdotulkojuma. Tāpēc asociācija ir noslēgusi līgumu ar EFSLI, lai strādātu pie tulku apmācības programmas uzlabošanas un pilnveides.

Apspriešanas galvenā tēma – „Tulkot vai netulkot”

Tā izvēlēta tāpēc, ka surdotulki savā darbā saskaras ar tādām situācijām, kurās reizēm jūtas neērti un rodas jautājums, vai viss sacītais vienmēr ir jāiztulko vārdā. Surdotulks ne vienmēr spēj pārtulkot nedzirdīgā vai dzirdīgā cilvēka emocijas. **Pārdomas raisīja arī tēma par tulkošanu skaņu valodā:** kad tulkot ir grūtāk – no skaņu valodas uz zīmju valodu vai otrādi?! Zviedrijas pārstāve, profesore Anna Lena Nilsena prezentācijā uzsvēra, ka surdotulki darbā pilda dubultlomu, jo tulko starp divām personām un strādā ar skaņu un zīmju valodu.

Zīmju valoda vizuāli ir izteiksmīgā-

ka, informācija tiek nodota ar mīmiku, lūpu kustībām, acu kontaktu utt. Bet skaņu valoda atkarīga no balss intonācijas un tikai retu reizi no mīmikas. Tulkam ir jābūt ļoti izglītotam, ar bagātu vārdu krājumu, jāprot pareizi nodot informāciju un jāzina tās lietas, kas ir vai nav jātulko, kā, piemēram, smieklī. Reizēm ir tā, ka zīmes, ko lieto nedzirdīgie, dzirdīgajiem nav iztulkojamas un otrādi.

Tulkam jābūt augsti kvalificētam

Tulka darbā parasti izšķir trīs tipu situācijas: monologs, dialogs, tulkojums grupai. Arī tulkam ir jāprot

atšķirt tulkojuma stili: oficiālais, konsultācijas, pārrunas, informatīvais, intīmais utt.) Tulkojuma procesā ir svarīga balss intonācija un pauzes. Tulkam jāprot atrast pareizo pieeju, kā tulkot, kur apstāties, ieturēt pauzes, lai tulkojums būtu saprotams.

Grūtāk tulkot grupai, kā, piemēram, sapulcēs. Jo gadās tā, ka vienlaicīgi runā daudzi sapulces dalībnieki, un kuru tad jātulko?! Ir svarīgi saprast sapulces tēmu un būtību, kas ir galvenie runātāji un pareizi nodot informāciju nedzirdīgajam.

Ir dažādas situācijas, piemēram, uzstājas nedzirdīgais, kas nav pieradis runāt, stipri uztraucas un neprot izstāstīt lietas būtību, bet tulks pārtulko nedzirdīgā sacīto pa savam un notulko perfekti. Vai tas ir pareizi? Tulks radīs savādāku iespaidu par nedzirdīgo runātāju dzirdīgo cilvēku acīs.

Cits piemērs: kādas oficiālas sarunas augstā līmenī tulkam – jaunai meitenei, kurai ir tikai 20 gadi, ir jātulko 60 gadus vecs vīrietis. Kāds priekšstats radīsies dzirdīgajiem?! Tulkojums var radīt maldīgu priekšstatu par runātāju, sak, kāds tulks, tāds arī nedzirdīgais cilvēks.

Nīderlandes pārstāve uzsvēra, ka lielās konferencēs ļoti viegli novērtēt surdotulka darbu, kas tulko uz skaņas valodu. Jo, piemēram, ātrārstāvētais uz ekrāna raksta to, ko skaņu valodā tulko tulks.

Pastāv līdzīga problēma daudzās valstīs – nedzirdīgie nevēlas izmantot jaunus tulkus, jo katrs grib sev profe-

sionāli. Studenti bieži baidās par sava tulkojuma kvalitāti, par nepareizu tulkojumu. Tāpēc vecākiem, pieredzējušiem tulkiem ir jābūt par mentoriem. Par tulku ir jābūt ļoti ilgi un darba gaitā vienmēr savas tulkošanas prasmes jāpilnveido. Ja jauniešiem nebūs arvien vairāk prakses, viņi nekad neapgūs savu profesiju augstākā līmenī.

Tulkošana rada lielu slodzi, savā prezentācijā uzsvēra Francijas pārstāve. Vispirms tulkam informācija jāklasās, tad jāpārstrādā savā prātā, jācenšas to atcerēties un beigu beigās jānotulko, atrodot pareizās zīmes un sameklējot nepieciešamos sinonīmus. Kad tulkam ir liela slodze, tad tulkojums kļūst lēnāks un kādā brīdī tulks to vien dara, ka cenšas panākt runātāju. Tulks parasti atpauzē sekundes. 70 % tulku tulko no skaņu valodas uz zīmju valodu, bet 30 % no zīmju valodas uz skaņu. Tulkam jādomā, kuras zīmes izvēlēties, lai nedzirdīgajam saprotams.

Galaudetas universitātes pētījumi

Kā tulki tulko oficiālas runas, piemēram, ASV prezidenta Obamas runu? Tika konstatēts, ka vislabāk to paveica Francijas tulki, bet visvairāk kļūdu bija japāņiem. Kāpēc tiek izlaists tik daudz vārdu? Pētījumi rāda, ka trūkst zīmes vispār vai tulkam nepietiekams zīmju krājums, trūkst apzīmējuma daudziem terminiem. Nav viegls darbs – tulkot, tas prasa uzmanību, jāsaprot vārda nozīme un konteksts.

Par tulkošanu tiesībsargājošās iestādēs

Tulkam tā ir liela atbildība tieši izmeklēšanas procesā, jo reizēm tiesas zālē jau par vēlu kaut ko mainīt. Problēma ir, ja tulks nezina juridiskos terminus, ja šajā jomā nav kompetents, piemēram, no izrunātiem 3 vārdiem parāda tikai vienu zīmi utt. – tad kāds var būt rezultāts!

Daudzās Eiropas valstīs tiesībsargājošās iestādēs tulko tie, kam ir maģistra grāds ar speciālu virzienu tulkot juridiskā vidē. Svarīgi, kā tiek nodota informācija un vai tulks nepieliek kaut ko no sevis.

Nedzirdīgo atsauksmes par surdotulka darbu

Bija interesanti paklausīties, piemēram, Hildi Heilandi no Somijas. Viņa uzsvēra, ka trūkst surdotulku, kas

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

varētu tulkot maģistra programmās un doktorantūrā. Ja tulks ir bez atbilstošas izglītības, viņam mazs zīmju vai vārdu krājums, tad kāds būs rezultāts?! Ļoti svarīga ir augstskolu tulka izglītība.

Lai atrastu vienu īsto tulku, Hildes testēšanai cauri izgāja 9 tulki, no kuriem viņa atteicās. Viņas tulks bija iesaistīts visā mācību procesā un saņēma materiālus, lai iepazītos ar tēmām un iepriekš sagatavotos. Reizēm viņa izmantoja pat 3 tulkus. Viens tulkoja pasniedzēja stāstīto, otrs pierakstīja, bet trešais novērtēja surdotulkotuma precizitāti. Ir svarīgs darbs komandā, lai abi var sastrādāties, lai pats nedzirdīgais palīdz celt tulka kvalifikāciju, nepazemo, bet atbalsta. ▲

Brigita Lazda

Par godu lietuviešu zīmju valodai

7. oktobrī LNS viceprezidente Sandra Gerenovska ar tulkiem Daci Piternieci, Lauru Plisku un Aneti Skrastiņu pēc Lietuvas tulku asociācijas uzaicinājuma Viļņā piedalījās starptautiskā konferencē “Zīmju valodas tulki divdesmitgades spektrā”, kas bija veltīta Lietuvas zīmju valodas atzīšanas dienas 20 gadu jubilejai.

S. Gerenovska: “Mēs sniedzām informāciju par tulku situāciju un darbību Latvijā. Nākamajā dienā piedalījāmies tulku seminārā “Zīmju valodas tulks juridiskajā sfērā” Kauņā. To vadīja lektore no ASV Līza Skota Gibsone. Tēma – kā jātulko tiesā, policijā, advokātu birojā un citur saistībā ar jurisprudenci.

Tiesas procesā, kad nedzirdīgo nopratina vai viņš liecina, tulkam jāpanāk, lai klients precīzi min katru detaļu. Piemēram, nedzirdīgais var parādīt, ka atvēra durvis,

bet durvis ir ļoti dažādas, veramas uz vienu vai otru pusi, ir divdaļīgas, bīdāmās durvis utt. Visas detaļas jāattēlo konkrēti un nepārprotami.

Tā ir pavisam citāda tulkošana nekā, piemēram, sociālajos jautājumos. Ieteikts zīmju valodas tulka darbību tiesas procesā filmēt, lai pēc tam pārlicinātos, ka viss iztulkots nepārprotami.

Katrā tādā tikšanās reizē ar sava amata kolēģiem var gūt jaunus atziņas un pieredzi darbam, un tā tas bija arī šoreiz.” ▲

Eiropas nedzirdīgo tulku seminārs Polijā

Mūsdienās **nedzirdīgo tulks** ir samērā jauns jēdziens, turklāt Latvijā vēl pavisam svešs. Kas tas ir? Tulkošanas darbu šajā gadījumā veic nevis dzirdīgie speciālisti, bet gan paši nedzirdīgie. Par to plašāk šajā rakstā.

Pēc teorijas **nedzirdīgs tulks** ir persona, kas ir nedzirdīga vai vārdzirdīga, kurai piemīt izcilas komunikācijas prasmes zīmju valodā un rakstu valodā, kā arī apguvusi pieredzi nedzirdīgo personu zīmju valodas, žestu, pantomīmu, aksesuāru, zīmējumu, teikuma struktūras un valodas attīstības interpretācijā.

Kādos gadījumos šis pakalpojums tiek izmantots?

Piemēram, nedzirdīgs klients, kārtējot juridiskos jautājumus, izmanto dzirdīgo zīmju valodas tulku, bet tas tulko sinhroni – vārds vārdā. Ja klientam šis tulkojums nav saprotams daudzo sarežģīto terminu dēļ, tad var uzaicināt nedzirdīgu tulku, kurš var iztulkot klientam adaptētā valodā.

Jāpiezīmē, daudzās Eiropas valstīs **dzirdīgiem tulkiem nav tiesību** pārveidot tulkojumu, lai tas klientiem būtu saprotams, vai arī viņi paši nespēj interpretēt (izskaidrot) tulkojumu.

Laika gaitā nacionālā zīmju valoda mūsdienās ir papildināta vai izkropļota īpaši nedzirdīgo jauniešu vidū, tādēļ dzirdīgiem tulkiem var būt tikai daļēji saprotama. **Tādējādi tieši nedzirdīgs tulks var iztulkot un sniegt pilnīgu informāciju.** Tas attiecas arī uz tādiem klientiem kā imigranti, nedzirdīgie ar garīgās vai intelektuālās attīstības traucējumiem, nedzirdīgiem – neredzīgiem, ārzemju tūristiem u.c.

Nedzirdīga tulka pakalpojumus parasti izmanto nedzirdīgiem imigrantiem, policijas izolatorā, kad cilvēks apcietināts, izglītības iestādēs, starptautiskajos pasākumos, kur izmanto citas valodas, tiesu lietās, kad izskata nedzirdīgo apsūdzētā lietu, medicīniskās iestādēs, videoziņās internetā, TV ziņās, raidījumos un citos gadījumos.

Piemēram, Latvijā TV Eirovīzijas raidījums bija nodrošināts ar surdotulkotāju, kas kļuva ļoti populārs un skatītāju iecienīts, un tur dziesmu tekstus tulkoja nedzirdīgi tulki.

Nedzirdīgs tulks parasti strādā tandēmā ar dzirdīgu tulku. Nedzirdīgais tulks interpretē iztulkoto informāciju nedzirdīgajam klientam viegli saprotamā valodā, ņemot vērā viņa kultūras līmeni.

Nedzirdīgo tulku seminārs Varšavā

9. – 10. septembrī Varšavas universitātē notika 4. EFSLI DI (Eiropas Zīmju valodas tulku forums *Nedzirdīgie tulki*) darba seminārs “Nedzirdīga tulka izmantošanas arguments”. Uz šo semināru bija ieradušies profesionāli nedzirdīgie tulki ar atbilstošu augstāko izglītību vai studējoši tulka specialitātē no dažādām Eiropas valstīm. Iespējams, biju vienīgais šajā seminārā, kurš nestrādā par tulku.

Nedzirdīgo tulka pakalpojumi aizsākās apmēram pirms 10 gadiem, un

tie pamazām kļūst pieprasīti, kaut arī pastāv zināmi šķēršļi. Viens no tiem – valstij nav izdevīgi finansēt vienlaikus dzirdīga tulka un nedzirdīga tulka darbu. Tāpēc galvenā diskutējamā tēma bija par šī pakalpojuma efektivitāti un ekonomiskumu.

Interesants fakts piedzīvots Vācijā. Tur TV ziņās parasti tulkoja dzirdīgie zīmju valodas tulki. Pēc nedzirdīgo kopienas iniciatīvas veica eksperimentu: TV ekrānā atstāja nedzirdīgu tulku, bet dzirdīgais tulks palika aizkadrā. Šāds eksperiments guva lielu nedzirdīgo skatītāju atsaucību. Bet finansu problēmas dēļ bija jāatgriežas atpakaļ pie dzirdīgā tulka. Nedzirdīgie skatītāji gan protestēja, pat sāka vākt parakstus... Līdzīga situācija veidojās arī Īrijā.

Šobrīd Eiropā **nedzirdīgu tulku vēl nav daudz.** Apmēram 1 – 6 katrā valstī, protams, ne visās. Kaimiņvalstī Lietuvā šis pakalpojums tiek nodrošināts, arī Igaunijā. Bet Latvijā šāda prakse nepastāv.

Semināra dalībnieki nolēma rezolūciju par nedzirdīga tulka nodrošinājumu katrā Eiropas valstī iesniegt EFSLI Ģenerālajā asamblejā, pēc tam arī Eiropas Nedzirdīgo savienībā un Eiropas Nedzirdīgo jauniešu savienībā.

Nedzirdīgo tulka seminārs tiks organizēts arī turpmāk. Nākamgad tas notiks Horvātijā, bet 2017. gadā – Lietuvā. Savukārt 5. EFSLI DI darba seminārs notiks 31. augustā – 1. septembrī Grieķijā. ▲

Ivars Kalniņš

140 gadi – vai tas ir daudz vai maz?

Sākumu lasiet 1.lpp.

Svinīgais pasākums sākās pl. 16 Valmieras Kultūras centrā. Sākot savu svētiku uzrunu, skolas direktors Andris Tauriņš aicināja zālē ienest skolas karogu. Pēc tam visi nodziedāja valsts himnu.

No A. Tauriņa runas: *“Cilvēka mūžam 140 ir fantastisks un pašreiz nesasniedzams vecums. Pilsētai, valstij – tāds dzīves iesākums vien ir, bet skolai – tas ir gan vecums, gan briedums, gan jaunība. Kā uz to skatāties mēs – kuri bijām, esam un būsim, kuri veido vietu pasaulē, Latvijā, Valmierā ar maģisko nosaukumu – mūsu skola.”*

Pateicība par ieguldījumu

Uzskaitot skolas sasniegumus, A. Tauriņš pateicās **skolas labvēļiem un atbalstītājiem**: Liānai un Ivaram Velkiem no Velku fonda; Elsai Andersonei un Laurim Žubulim no Pestīšanas Armijas un Baltijas Bērnu fonda; Robertam Mēlmanim un Joahimam Švolovam no Vācijas. Ar pateicību tika minēti arī **skolotāji, kas veltījuši skolai 30 un vairāk gadus**: Lolita Āboliņa, Ilona Berkolde, Gaļina Čiževska, Sniedze Gubina, Daina Liepiņa, Maiga Paegle, Gunda Prauliņa, Valda Rulle, Uldze Strazdiņa, Daina Vaddone, Ieva Želve.

Pēc dejas “Menuets”, ko izpildīja **Roberts un Emīlija Ērgļi**, sākās apsveikumi. Pēc Valmieras izglītības pārvaldes vadītājas **Ivetas Pāzes** sirsnīgajiem novēlējumiem **vārds tika dots LNS prezidentam Edgaram Vorslovam**. Viņš akcentēja to, ka skola ir viena no vietām, kur cilvēki ar dzirdes traucējumiem var attīstīt savus talantus, sazināties zīmju valodā un apzināties savu identitāti, – tur iegūtās izglītības kvalitāti apliecina tās absolventu sasniegumi, strādājot dažādās jomās.

Atmiņu ceļos...

Gan LNS prezidents, gan nākamie sveicēji no Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas **Varis Straziņš un Iveta Kraze** ir bijušie skolas absolventi, un Iveta to it īpaši neaizmirsma pieminēt savā apsveikuma runā:

“Esmu arī pati Valmieras skolas absolvente, no skolas laika man ir īpašas atmiņas, tā man bijusi tuva un mīla aizvien, jo dzīvē daudz vērtīgu pamatiemaņu esmu ieguvusi no šīs skolas. Labi joprojām atceros, ka visstingrākā skolotāja man bija Gaļina Čiževska. Skolā man bija problēmas ar badmintonu, slikti uztvēru un atspēlēju bumbiņu, bet tieši pats toreizējais direktors Vilnis Andersons, kas bija arī sporta skolotājs, iemācīja man pacietību,

trenēja mani un es tiešām šo spēli iemīloju uz visu dzīvi. Novēlu skolotājiem pacietību un izturību, izglītojot jaunatni, radošumu mainībā un skolai pastāvēt daudzus gadus!”

Skolu sveica arī tās labvēļi **Liāna un Ivars Velki, Lauris Žubulis**. Pēc tam bijušais skolas direktors Vilnis Andersons no saviem darba gadiem skolā atcerējās ķibeles, pirmo reizi aizbraucot uz Vāciju pie skolas partneriem. Viņš uzsvēra, ka Valmieras skola nav veka, tā būs vienmēr jauna, kamēr vien tajā būs bērni.

Sveicieni – patīkami pārsteigumi

Daudziem klātesošajiem par brīnumu, pasākuma nākamais priekšnesums

Daži fakti par jubilāri

Skola dibināta 1875. gada 30. jūlijā. Pirmajā gadā bija 8 skolēni un 1 skolotājs – Vīlipsis Švēde. Skolas vēsturē tās nosaukums mainījies 6 reizes: no Valmieras Kurlmēmo skolas līdz Valmieras Vājdzirdīgo bērnu internātvidusskolas – attīstības centram.

Šajā mācību gadā skolā mācās 147 skolēni, tajā skaitā 14 pirmsskolā un 11 vidusskolā. Skolā strādā 78 pedagogi, 34 saimnieciskie un 5 medicīnas darbinieki. Skolai ir savs logo, žetons, skolas karogs un himna “Pie Gaujas” (tāda pati kā Latvijas Nedzirdīgo savienībai).

Skolas 140 darbības gados ir ļoti daudz kas mainījies. Kādreiz pirmā skolotāja Švēdes vadībā bērni pie baznīcas lūdza ziedojumus skolas uzturēšanai, bet tagad skola un tās audzēkņi ir pilnībā nodrošināti ar visu vajadzīgo sekmīgam mācību darbam. Pēdējo 25 gadu laikā apmācības ilgums ir mainījies no 12 gadiem uz 11, tad uz 10 gadiem. Vislielāko progresu skolas mūžā piedzīvojušas dzirdes aprūpes tehniskās iespējas. Kādreiz izmantotās klausāmās trubiņas tagad glabājas skolas muzejā, un pašlaik ir sācies kohleāro dzirdes implantu laikmets.

Šī skola ir vienīgā izglītības iestāde Latvijā bērniem ar dzirdes traucējumiem, sākot ar pirmsskolas vecuma bērniem un beidzot ar vidējās izglītības posmu, iekļaujot profesionālās ievirzes izglītības programmas. Izglītības procesa ilgums – 4 gadi pirmsskolas izglītības posmā (no 3 līdz 6 gadu vecumam); 10 gadi pamatzglītības posmā (no 1. līdz 9. klasei) un 3 gadi vidējās izglītības posmā (no 10. līdz 12. klasei). Skolā ir 22 pulciņi un fakultatīvās nodarbības, lai visi audzēkņi varētu attīstīt savas intereses un talantus.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

bija dziesma „Grāmata”, ko izpildīja skolas vokāli instrumentālais ansamblis skolotājas Anitas Reinertes vadībā.

Kārlis Greiškals, kas tika pieteikts kā skolas krusttēvs, pastāstīja par seno Valmieras rajona un Giteroslo apgabala (Vācijā) sadarbību, kuras ietvaros arī Valmieras skolas audzēkņi tika apgādāti ar dzirdes aparātiem.

Ar mazu teātrīti – atraktīvu diaologu LNS Valmieras biedrības vārdā skolu jubilejā sveica **Dace Lāce (attēlā) un Nadežda Jefremova**. Arī no Pļaviņu biedrības apsveikt bija abhraucis **Ainārs Osmanis**.

Protams, sveicēju vidū neizpalika arī kolēģi: no Rīgas Internātvidusskolas bērniem ar dzirdes traucējumiem direktore **Kristiāna Pauniņa**, Rīgas Raiņa 8.vakara (maiņu) vidusskolas direktors un Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes „Dzintariņš” vadītāja **Ilona Vindava**.

Skolu sveica pārstāvji arī no vairākām citām **sadarbības organizācijām un skolām**: Raiskuma speciālās inter-

natpamatskolas – rehabilitācijas centra, Brenguļu sākumskolas, Strazdumuižas internātvidusskolas – attīstības centra, Valmieras Pārgaujas sākumskolas, Valmieras 2. vidusskolas, Valmieras 5. vidusskolas, Valmieras Jaunatnes centra “Vinda”, Valmieras Mākslas vidusskolas.

Pēc svinīgās daļas visi devās uz skolu, kur tikās klasēs, bet viesi un bijušie darbinieki citās telpās pavadīja laiku saviesīgās sarunās. Vēlāk sekoja balle un salūts.

Lūk, ko pastāstīja skolas absolvente **Zane Nebija** par saviem iespaidiem un

atmiņām:

“Mācījos šajā skolā no pirmās līdz vienpadsmitajai klasei, ko pabeidzu 2005. gadā. Sākumā dzīvoju vēl Liepājā un vajadzēja palikt skolas internātā, bet 3. vai 4. klasē atnācu dzīvot uz Valmieru un pēc skolas varēju iet uz mājām.

No skolas laika palicis atmiņā, ka skolotāji bija stingri un reizēm bija grūti mācīties. Taču mēs visi bijām ļoti draudzīgi, un kopumā viss bija super. Salidojumu apmeklēju jau trešo reizi pēc kārtas. Šajā skolā pašlaik mācās mans dēls – vēl gan tikai skolas bērnudārzā.

Pēc Valmieras skolas mācījos Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolā. Tagad dzīvoju Saulkrastos un strādāju Rīgā par dažādu apģērbu šuvēju.

Mani pārsteidz, cik labi tagad skola izremontēta. Pat žēl, ka manā laikā tā nebija. Skolai novēlu attīstību, gudrību, arī stingrību.” ▲

Zigmārs Ungurs

Foto: Zigmārs Ungurs,

Andris Caune un Zane Bulmeistere

Rīgas skolēni var darīt!

Beidzies triju skolu sadarbības starpvalstu Mūzizglītības programmas projekts „Es esmu šeit, pat ja es nedzirdu! Es varu darīt!” tika īstenots 2013. – 2015. gadā, piedaloties trim partnerskolām – no Latvijas, Vācijas un Polijas.

Projekts tika veikts, lai izzinātu, cik lielā mērā cilvēki ar dzirdes traucējumiem ir integrēti Eiropas un nacionālajā darba tirgū.

Dalība projektā palīdzēs skolēniem plānot savu turpmāko izglītību.

Pirmajā projekta posmā dalībnieki ar partnervalstu skolu starpniecību, piedaloties semināros, izglītojošās ekskursijās, izmantojot presi un internetu, apkopoja informāciju par darbinieku sociālā nodrošinājuma pabalstiem, nodokļiem, tiesību normām, kas attiecas uz cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību un viņu tiesībām.

Lai iegūtu informāciju par darba tirgū visvairāk pieprasītajām profesijām, tām nepieciešamo kvalifikāciju un prasmēm, tika analizēti darba sludinājumi gan laikrakstos, gan interneta vietnēs. Skolēni tikās ar darba devējiem un izveidoja sarakstu ar visvairāk vēlamām profesijām darba tirgū, nepieciešamajām prasmēm un kvalifikāciju. Tikšanās laikā skolēni uzzināja darba devēju domas par to, kas ir labs darba ņēmējs, un darba devēju pieredzi darbā ar cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem.

Aptauja skolēnu, skolotāju un vecāku vidū ļāva noskaidrot, kādas zināšanas, prasmes un rakstura īpašības nepieciešamas veiksmīgam darba ņēmējam. Skolēni rakstīja eseju – par savu turpmāko izglītību un karjeru. Ar izstrādāto testu un metodikas palīdzību projekta dalībnieki identificēja savas stiprās un vājās puses, novērtēja savas prasmes un personiskās iespējas realizēt sevi darba tirgū.

Otrais projekta posms bija veltīts, lai sagatavotu skolēnus darba intervijai. Skolēni apguva zināšanas par nepieciešamajiem dokumentiem (CV, motivācijas vēstule, pieteikums), mācījās par lietišķo stilu apģērbā un izskatā, darba intervijas un sarunu etiķeti.

Poznaņā notika reālas darba intervijas modelēšana personāla atlasē firmā, atbilstoši darba sludinājumā izvirzītajām prasībām sagatavojot CV un motivācijas vēstuli. Skolēni noskaidroja savu sagatavotības līmeni prasībām darba tirgū, mācījās novērtēt, kādi būs darba apstākļi, pienākumi, darba laiks, atbildi-

ba un – vai tie būs atbilstoši cilvēka ar dzirdes traucējumiem nodarbinātībai. Ir izveidots saraksts ar profesijām, kuras vismazāk ietekmē cilvēka dzirdi.

Projekta ietvaros bija organizētas vairākas tikšanās. Tiekoties ar nodarbinātības aģentūras psihologu, skolēni uzzināja, kam jāpievērš uzmanība, izvēloties savu turpmāko profesiju un plānojot savu dzīvi un karjeru.

Darba devēju un potenciālo darba ņēmēju – cilvēku ar dzirdes traucējumiem – tikšanās, prakses pasākumi, iespēja iepazīt duālās profesionālās izglītības sistēmu Vācijā – vairoja izpratni par cilvēku ar speciālām vajadzībām nodarbinātības iespējām un šo cilvēku individuālajām stiprajām pusēm. Tāpat tās ļāva skolēniem saprast, ka labs darba ņēmējs var kļūt par labu darba devēju.

Projektā gūtā pieredze un sasniegtie rezultāti atspoguļoti karjeras un nodarbinātības izvēles atbalsta materiālos – darba meklētāja portfolio gan latviešu, gan angļu valodā. ▲

Projekta koordinatore
Kristiāna Pauniņa

Sākums 1. lpp. **Atmiņu ugunskurs dega gaiši!**

Pasākuma vadītāja LNS viceprezidente Sandra Gereņovska uz skatuves aicināja bijušo Daugavpils MRU direktoru Arnoldu Pavlinu, bijušo Rēzeknes MRU direktoru Jāni Krišānu un SIA "LNS Dane" direktori Mariju Gedminienu, kā arī LNS prezidentu Edgaru Vorslovu. Visiem tika apsieti sarkanie padomju pionieru kaklauri.

Izrādās, mūsu uzņēmuma laudis kādreiz jau bija uzaicināti piedalīties demonstrācijā. Laudis tur iet, vicina karogus un blāuj: lai dzīvo padomju vara, lai dzīvo komunisms! Tikai mūsējie soļo klusēdami un neceļ ne ausu. Sanāca, ka mūsējie nedzirdīgie ir pret padomju varu... Tur augšā jau saprata, ka no nedzirdīgajiem nevar prasīt lozungu izklieg-

J. Krišāns pirmais dalījās savās atmiņās par toreizējo laiku:

"Tajos laikos Rēzeknes uzņēmums nebija liels, bet tajā strādāja 70 cilvēki. Darba bija daudz, īpaši apavniekiem, jo tajos laikos apavi bija deficīts un plāns tika nemītiģi palielināts. Bet tikām galā, vienīgā problēma bija audumu trūkums, pēc tiem braucām uz Maskavu."

Agrāk bija pavisam citi laiki, uzsvēra A. Pavlins: *"Visi bijām jauni, un tāpēc dažiem var būt sajūta, ka agrāk bija labāk, jo jaunībā gan zāle zaļāka, gan saulīte spožāka...".* Viņš negribēja atcerēties ražošanas problēmas, kuras, protams, bija, bet labāk atcerēties gaišos brīžus. Un pats tūlīt pastāstīja kādu amizantu gadījumu:

"Kad mani iecēla par Daugavpils MRU direktoru, mūsu uzņēmums pilsētā bija viens no spēcīgākajiem, pastāvīgi dabūjām visādus karogus un balvas. Bet nesapratām: esam taču spēcīgs uzņēmums, kāpēc mūs neaicina piedalīties gājienos, demonstrācijās, kas tika rīkotas 1. Maijā un Oktobra revolūcijas svētkos novembrī. Un tad man pastāstīja, kāpēc tas tā, lai gan nezinu, cik tur taisnības."

šanu, bet vienalga mūs vairs neaicināja."

Marija Gedminiene atzīmēja, ka arī tagad ir ļoti grūts un sarežģīts laiks, viss ir saistīts ar politiku. Tomēr Daugavpils uzņēmums nestāv uz vietas, meklē partnerus, pārvar grūtības un turas.

Savas pirmās darba gaitas atcerējās arī LNS prezidents Edgars Vorslovs. Tieši Daugavpils MRU viņš vēl skolas laikā uzsācis savas darba gaitas – praksē vasaras brīvlaikā. Pēc skolas aizgāja uz Rīgu un nokļuva Rīgas MRU.

Jadviga Bočkāne pastāstīja, kā radās ideja šim pasākumam. Viņa izteica satraukumu, ka darba veterānu paliek arvien mazāk un nevajadzētu zaudēt tās atmiņas, ko viņi varētu pastāstīt. Tās ir jāpieraksta un jāsauglabā vēsturei.

Patīkami pārsteidza vakara priekšnesumu programma. Visi priekšnesumi bija speciāli gatavoti šim pasākumam, un gandrīz visi pašdarbnieki bija kādreizējie MRU darbinieki. Visi saņēma sarkanas rozes, tāpat kā J. Bočkāne un bijušie direktori.

Arī svētku torte bija liela un skaista. Tiešām labi noorganizēts pasākums! ▲

Teksts un foto: Zigmārs Ungurs

Pieredze pusgadsimta garumā

Savos darba gados no 1954. līdz 2005. gadam esmu pieredzējusi Nedzirdīgo biedrības uzņēmumu uzplaukumu un arī norietu. Šajā laikā Rīgas uzņēmums vairakkārt mainījis savu nosaukumu.

**n ā š a n ā
l ē m u -
mu pie-
ņemšana
notika,
piedaloties
uz-
ņēmuma
vietējai**

Darbu sāku virsdrēbju šūšanas ateljē, tur izpildījām individuālus pasūtījumus. Tajā laikā par darbavietu trūkumu nevarēja sūdzēties. Bija izvēles iespējas. To nodrošināja ražošanas daudzveidība: šūšanas, aušanas, apavu, grāmatstēpju, skārdnieku, sveču liešanas un trikotāžas izstrādājumu darbnīcas. Tās atradās dažādās pilsētas vietās.

1962. gadā, uzbūvējot jauno MRU ēku, ražošanu apvienoja vienā vietā. Līdz ar to šūšanas cehs ieguva labākus darba apstākļus. Ar šūšanas nozari uzņēmumā bija saistīti līdz 130 cilvēki – 4 šuvēju brigādes. Katru mēnesi tika sašūti vairāki tūkstoši dažādu izstrādājumu. Pēdējos gados ražoja sporta jakas, kas bija ļoti pieprasītas.

Šuvējas ne tikai ražīgi strādāja, bet arī piedalījās dažādās sabiedriskās aktivitātēs. Starp brigādēm organizēja sacensības un kultūras pasākumus. No daudzajiem pasākumiem minēšu vienu – ceha komitejas rīkoto šuvēju balli Rītausmā ar tērpu demonstrētāju piedalīšanos no "Rīgas Modēm". Darbojās arī tāds informācijas veids kā sienas avīze, kas ziņoja par notikumiem cehā. Rakstītāju tai netrūka. Uzņēmuma vadība deva iespēju izmantot transportu dažādiem kolektīviem izbraukumiem. Tā pabijām Smiltenes somu pirtī un daudz kur citur. Šuvējas piedalījās arī LNB rīkotajos sporta un kultūras pasākumos. Vispār sabiedriskā dzīve tolaik sita augstu vilni.

Ar arodbiedrības gādību strādnieki katru gadu saņēma ceļazīmes uz sanatorijām, atpūtas namiem, arī bērni – uz vasaras nometnēm.

Svarīgu jautājumu risi-

arodkomitejai. Piemēram, tā izskatīja un saskaņoja jautājumus par dzīvokļu nepieciešamību un LNB piešķirto dzīvokļu sadalīšanu pēc vajadzības strādniekiem.

Arodbiedrības, vietējās cehu komitejas aktīvisti savus pienākumus veica bez atalgojuma sabiedriskā kārtā. Strādnieku darbs deva lielu ieguldījumu biedrības budžetā. Jēdziens "sponsori" toreiz mums bija svešs. Jāatzīst, strādniekiem algas gan nebija augstas. Deviņdesmito gadu pārmaiņu laikā sākās strauja lejupslīde. Radās problēmas ar materiālu sagādi un produkcijas realizāciju. Samazinājās darbavietas. Kavējās algu izmaksas. Kādu brīdi valsts pārtrauca izmaksāt pat invaliditātes pensijas.

Rīgas MRU ražošanas pastāvēšanas beidzamajā posmā nelielai šuvēju grupai darbu piegādāja Somijas firma, kura izstrādājumus realizēja starptautiskā mērogā. Tika prasīts savlaicīgs, augstas kvalitātes darba izpildījums. Mūsu šuvējas visu paveica godam. To apliecina gadījums, kad sporta biedrības "Daugava" pārstāvji Somijā sportistu vajadzībām, izvēloties starp daudzajiem paraugiem, par labākiem un pieņemamākiem atzina Rīgas nedzirdīgo šuvēju šūtās jakas. Tomēr šis darbs tika pārtraukts.

Tā tas viss bija senāk. Tagad šim stāstam turpinājums diemžēl neseko. Tagad stāsts ir citāds, katram, zināms. Arī to cilvēku skaits, kuri piedalījās visos minētajos notikumos, kļūst arvien mazāks un mazāks. ▲

Anna Moiseja

LNS projekts "DRAUDZĪGA VIDE JĀVEIDO PAŠIEM"

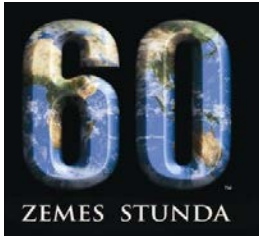
Tematisko materiālu kopa "Draudzīga vide" Nr. 8

MATERIĀLS TAPIS AR LATVIJAS VIDES AIZSARDZĪBAS FONDA FINANSIĀLU ATBALSTU

Atzīmējamās dienas vides aizsardzībā

Zemes stunda

Zemes stunda ir starptautisks pasākums, kura dalībnieki tiek aicināti izslēgt gaismu un maznozīmīgās elektriskās iekārtas uz vienu stundu

marta pēdējās sestdienas vakarā no 20:30 līdz 21:30 pēc vietējā laika. Simboliskās akcijas mērķis ir veicināt klimata pārmaiņas ar elektroenerģijas taupīšanu ikdienā.

Zemes stundu organizē Pasaules dabas fonds.

Pirmo reizi Zemes stunda notika Sidnejā Austrālijā 2007. gada 31. martā. Pēc aprēķiniem, 2007. gada Zemes stunda samazināja Sidnejas elektroenerģijas patēriņu par 2,1 — 10,2% , piedaloties 2,2 miljoniem cilvēku.

Šogad Zemes stunda visā pasaulē un Latvijā tika atzīmēta jau devīto reizi. Arī Latvijā atsaucība akcijai bija liela, piedalījās 58 pašvaldības, un tā tika aizvadīta ar saukli "Maini klimata pārmaiņas". Rīgā vairākās kafejnīcās un restorānos notika koncerti un vakariņas sveču gaismā. Novados iedzīvotāji pulcējās pie uguns kuriem, notika vides izglītības darbnīcas, koncerti, orientēšanās spēles, nakts skrējieni.

Šogad klimata pārmaiņu tematiku īpaši aktuālu padara 2015. gada decembrī gaidāmā Parīzes Klimata konference, kurā visu valstu līderi lems par siltumnīcefekta gāzu (SEG) izraisošo emisiju samazināšanu. SEG ir, piemēram, auto izplūdes gāzes, rūpnīcu, katlumāju dūmi u.c.

Par klimata pārmaiņām zinātnieki ziņo jau vairāk nekā 30 gadus, un tās tiek saistītas ar SEG koncentrācijas pieaugumu. Redzamākās klimata pārmaiņu izpausmes ir kūstoši ledāji, jūras līmeņa celšanās, spēcīgākas vētras un plūdi, kā arī mazāks sniega daudzums ziemeļos un lielāks sausums dienvidos.

Pasaules vides diena, Starptautiskā dabas aizsardzības diena

Tā ik gadu tiek atzīmēta 5. jūnijā, un ir viens no veidiem, kā ANO (Apvienoto Nāciju Organizācija) veicina izpratni par vides aizsardzību pasaules mērogā. Vides dienu katru gadu svin kopš 1972. gada, un katrai ir sava devīze. Šogad tā bija: "7 miljoni sapņu. Viena planēta. Patērē, rūpējoties par zemi".

Pasaules ūdens diena

Pēc ANO iniciatīvas kopš 1993. gada visā pasaulē 22. martā tiek atzīmēta Pasaules ūdens diena.

Latvijā to plaši atzīmē kopš 1996. gada, un tās ietvaros notiek dažādas aktivitātes. Piemēram, jau 15. gadu Vides aizsardzības klubs aicina 22. marta rītā plkst. 6:20 sagaidīt saullēktu pie kādas ūdenstilpnes, piemēram, Zaķusalā pie Daugavas starp Latvijas Televīzijas ēku un televīzijas apraides torni, pa kuru tiek rīkota arī ekskursija. Tiek publicēts vairāk informācijas par tīru, ūdens nozīmi cilvēka dzīvē. Piemēram!

Ūdens vērtība. Senajās austrumu tautās uzskatīja, ka 90% gadījumu slimību iemesls ir nepietiekoša ūdens dzeršana. Ūdeni viņi pielīdzināja skaistuma un jaunības eliksīram, kas attīra organismu no indēm un palīdz novērst veselības problēmas.

Un lūk – pieci ūdens dzeršanas zelta likumi: no rīta, pusotru stundu pirms ēšanas, izdzert glāzi ūdens; izdzert glāzi ūdens arī 30 minūtes pirms katras ēdienreizes; nedzert šķidrumu ēšanas laikā un 40 minūtes pēc ēšanas; izdzert glāzi ūdens 30 minūtes pirms gulētiešanas; un – dzert ūdeni vienmēr, kad to gribas.

Lielā Talka

Valmierieši talko savā sētā

Šī tradīcija aizsākās pirms septiņiem gadiem ar talku 2008. gada 13. septembrī, kas bija kā iedzīvotāju dāvana Latvijai tās 90. dzimšanas dienā. Šajos gados vides sakopšanas pasākumos kopumā ir piedalījušies ap 795 000 entuziastu.

Pēdējos gadus Lielās Talkas akcents ir Vides izglītība un Pagalmu labiekārtošanas kustība. Katru gadu Lielā Talka izvirza noteiktu vadmotīvu, lai aicinātu sabiedrību pievērst uzmanību tam, cik ļoti esam saistīti ar vidi un tās veselību. Šogad vadmotīvs bija: "Pastāvēs, kas pārvērtīsies!".

Lielās Talkas mērķis ir līdz 2018. gadam – Latvijas 100. dzimšanas dienai – padarīt mūsu valsti par tīrāko un sakoptāko vietu pasaulē, dot iespēju dabai atveseļoties, attīrot to no atkritumiem, kā arī mudināt iedzīvotājus pašiem labiekārtot un rūpēties par vidi sev apkārt. ▲

Lielākās vides aizsardzības organizācijas Latvijā

Latvijas vides aizsardzības fonds (<http://lvafa.gov.lv/>)

Latvijas vides aizsardzības fonds

Fonds ir valsts budžeta līdzekļu

kopums vides aizsardzības pasākumu un projektu īstenošanai. Fonds finansē arī LNS projektu "Draudzīga vide jāveido pašiem".

Fonda mērķis ir veicināt ilgtspējīgu

tautsaimniecības attīstību, integrējot vides aizsardzības prasības visās tautsaimniecības nozarēs, lai nodrošinātu iedzīvotāju tiesības dzīvot kvalitatīvā vidē, kā arī pietiekamus pasākumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai.

Fondam piešķirtā valsts budžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem izmantojama tādu pasākumu un projektu finansēšanai, kuri saistīti ar vides aizsardzību.

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Latvijas Dabas fonds

(<http://ldf.lv/>)

Latvijas Dabas fonda misija (sūtība) ir Latvijas dabas daudzveidības saglabāšana ar praktisku aizsardzību un sabiedrības izglītošanu par to nozīmi.

Latvijas Dabas fonds darbojas 5 programmās: dabas aizsardzības politika; sabiedrība un dabas izglītība; bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas, īpaši aizsargājamo reto sugu un zemes platību – biotopu aizsardzība.

Vides aizsardzības klubs

(<http://www.vak.lv/>)

Vides Aizsardzības klubs ir vecākā dabas aizsardzības nevalstiskā organizācija Latvijā. VAK jau 1986. gadā bija daļa no Latvijas nacionālās atmodas veidošanas spēka.

Iestājas par vides jautājumiem to visplašākajā nozīmē, kas ietver bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju uzraudzību un sabiedrības tiesības uz dzīvi tīrā vidē.

Zemes draugi

(<http://www.zemesdraugi.lv/lv/>)

Latvijas Zemes draugi ir daļa no pasaules lielākās vides sabiedriskās organizācijas un apvieno Latvijas vadošās vides organizācijas un to atbalsta grupas un vietējās iedzīvotāju iniciatīvas grupas un organizācijas, kas strādā vides interešu aizstāvības, sabiedrības līdzdalības veicināšanas, kā arī vides izglītības un informācijas jomās.

Strādā četros virzienos – ĢMO (ģenētiski modificēti organismi), Vides interešu aizstāvība, klimata pārmaiņas, piekraste.

Baltijas vides forums

(<http://bef.lv/>)

Baltijas Vides forums tika izveidots 1995. gadā. BEF darbinieki izveidojuši nevalstiskās organizācijas Latvijā, Igaunijā, Lietuvā un Vācijā. Latvijā „Baltijas Vides forums” kā sabiedriska organizācija tika reģistrēta 2003. gadā, bet kā biedrība 2005. gadā.

Darbojas šādās tēmās: dabas aizsardzība; klimata pārmaiņas un enerģija;

piesārņojums un ķīmisko vielu pārvaldība; ūdens resursi; atkritumu apsaimniekošana; sadarbības stiprināšana.

Latvijas Zaļā josta

(<http://www.zalajosta.lv/lv/>)

Misija ir veicināt videi draudzīgas apziņas attīstību visā sabiedrībā, jo īpaši bērnu un jauniešu vidū, palielināt sabiedrības lomu un līdzdalību vides kvalitātes atjaunošanas un saglabāšanas procesos, vides politikas veidošanā un īstenošanā.

Bērnu vides skola

(<http://www.videsskola.lv/>)

Bērnu Vides skola (BVS) ir izveidota 1989. gadā, un tajā darbojas jauni cilvēki, meklējot veidu, kā labāk iepazīt vidi, lai iemācītos paši un lai palīdzētu citiem labāk iekļauties vidē un justies atbildīgiem par to. BVS koordinē skolu vides izglītības projektus; veic skolotāju un skolu vadītāju tālākizglītību, organizējot kursus un seminārus; kopīgi ar skolotājiem praktiķiem un speciālistiem sagatavo un izdod mācību metodiskos materiālus vides izglītībā. ▲

Ievērojamākās vides organizācijas pasaulē

Pasaules dabas fonds (<http://www.pdf.lv/>)

Pasaules dabas fonds ir Latvijā reģistrēta sabiedriskā organizācija, kas darbojas kopš 1991. gada. 2005. gadā organizācija tika reģistrēta kā nodibinājums ar nosaukumu „Pasaules dabas fonds”.

Fonds strādā, lai saglabātu ģenētisko, sugu un ekosistēmu daudzveidību, nodrošinātu atjaunojamo dabas resursu izmantošanu tagad un nākotnē, palīdzētu samazināt piesārņojumu un dabas resursu un enerģijas izšķērdīgu patēriņu.

Greenpeace

(<http://www.greenpeace.org/international/en/>)

Greenpeace ir neatkarīga globāla organizācija, kas darbojas, lai mainītu dabai nelabvēlīgu attieksmi un uzvedību, lai aizsargātu un saglabātu vidi. Viens no galvenajiem mērķiem: veicināt tādus enerģijas ieguves veidus, kas nerada draudus zemeslodes klimata pārmaiņām. Iestājas pret ĢMO un par atomieroču likvidēšanu.

Greenpeace ir pārstāvēts vairāk nekā 55 valstīs visā Eiropā, Amerikā, Āzijā, Āfrikā un Klusā okeāna valstī. ▲

Citas starptautiskas dienas

22. maijā – Starptautiskā bioloģiskās daudzveidības diena.

Ik gadu 22. maijā visā pasaulē tiek atzīmēta Starptautiskā bioloģiskās daudzveidības diena. Tā saistīta ar 1992. gadā pieņemto Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību, ar kuru dalībvalstis apņemas aizsargāt un ilgtspējīgi izmantot bioloģisko daudzveidību un dalīties ar pieredzi un tehnoloģijām tās aizsardzībā un izmantošanā.

Ar starptautiskas vienošanās palīdzību, izceļot valstu atbildības jo īpaši atzīmējot Starptautisko bioloģiskās daudzveidības dienu, iespējams efektīvāk ietekmēt procesus pasaulē un rū-

pēties par dabas vērtību saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Latvija Riodežaneiro konvenciju ratificēja 1995. gadā. Atbilstoši konvencijas prasībām Latvijā izstrādāta nacionālā bioloģiskās daudzveidības aizsardzības stratēģija.

17. jūnijā – Pasaules diena cīņai pret pārtuksnešošanu un sausumu.

2. februārī – Starptautiskā mitrāju diena. Mitrāji ir purvi, upju palienes un niedrāji. Dienu Latvijā atzīmē kopš 1997. gada 2. februāra saskaņā ar starpvalstu vienošanos, aktualizējot jautājumus par mitrāju aizsardzību. Mitrāju konvencija vispār parakstīta 1971. gadā Irānas pilsetā Ramsarē, un tas ir vienīgais starp-

tautiskais vides aizsardzības līgums, kas veltīts kādai noteiktai ekosistēmai.

16. septembrī – Starptautiskā ozona slāņa saglabāšanas diena.

4. oktobrī – Starptautiskā dzīvnieku aizsardzības diena.

1. novembrī – Pasaules vegānu diena (vegāni ir cilvēki, kuri cenšas neizmantojot dzīvniekus pārtikai, apģērbam, izklaidei).

6. novembrī – Starptautiskā diena, veltīta vides aizsargāšanai karos un bruņotos konfliktos.

Pastāv arī citas, pat šķietami nepropietnas dienas, piemēram, Diena bez iepirkšanās 25. novembrī u.c. ▲

Tematisko materiālu kopu "Draudzīga vide" sagatavoja projekta darba grupa.

Projektu finansē Latvijas vides aizsardzības fonds – 2939 EUR (70 %) un līdzfinansē Latvijas Nedzirdīgo savienība – 1242.40 EUR (30 %).

Kuldīgas RB – jauna valde

LNS Kuldīgas reģionālā biedrība 31. oktobrī sasauca ārkārtas kopsapulci. Iemesls bija tas, ka līdzšinējais biedrības valdes priekšsēdētājs Guntars Jurševskis uzrakstījis atlūgumu.

LNS Statūti nosaka, ka valdes priekšsēdētāja prombūtnes gadījumā valdes darbu organizē valdes priekšsēdētāja vietnieks. Tā kā Kuldīgas RB nebija ievēlējusi priekšsēdētāja vietnieku un pēc LNS vadības aizrādījuma par nepieciešamību ievēlēt vietnieku, to neizdarīja, nācās sasaukt ārkārtas kopsapulci, lai izvēlētu jaunu RB vadību.

Kopsapulcē piedalījās 47 biedri, kā arī LNS prezidents Edgars Vorslovs, viceprezidente Sandra Gerenovska, LNS valdes locekļi Māra Lasmane un Ivars Kalniņš.

Par kopsapulces vadītāju ievēlēja E. Vorslovu, par protokolisti – Žaneti Škapari. Vispirms Guntars Jurševskis nolāsija atskaites ziņojumu.

Debatēs izvirzās vairāki jautājumi

J. Ozoliņš izteicās, ka nekad Kuldīgas RB šāda priekšsēdētāja vietnieka nav bijis un LNS par to nav aizrādījusi, tāpēc viņš uzskata, ka ne tikai Kuldīgas RB ir atbildīga par pieļauto kļūdu, bet arī LNS.

V. Vicinska lūdza rast risinājumu problēmai, kas skārusi Kuldīgas RB, piemaksāt par biedrības priekšsēdētāja darbu, nevis biedrību slēgt un pievienot citai biedrībai.

Kāpēc priekšsēdētājs atteicies no amata?

G. Jurševskis paskaidroja, ka viņš neredz mērķi, uz kuru virzīties, neredz perspektīvu nākotnē. No priekšsēdētāja amata viņš neaiziet atalgojuma dēļ, bet principu dēļ, jo sadarbība ar prezidentu nav iespējama, solījums netika pildīts. Viņš atgādināja, ka 18. aprīļa kopsapulcē E. Vorslovs solīja algas pielikumu no valsts pasūtījuma līdzekļiem. Solīja, bet solījumu neizpildīja, jo algas pielikuma vietā piedāvāja papildu ienākumus gūt, strādājot kā darba vadītājam NVA subsidētajā darbā, no kā viņš atteicies.

G. Jurševskis atzina, ka savas vadīšanas laikā nebija kārtīgi iepazinies ar Statūtiem, tāpēc nav ievēlēts priekšsēdētāja vietnieks, par ko uzņemas vainu, un būtu gatavs turpināt biedrības priekšsēdētāja darbu, ja no amata atkāpsies līdzšinējais LNS prezidents E. Vorslovs.

Biedrība bez priekšsēdētāja pastāvēt nevar

LNS viceprezidente S. Gerenovska teica, ka jūtas skumji un apbēdināta, ka pirmo reizi vēsturē Kuldīgas RB ir jārīko ārkārtas kopsapulce. To neizdomāja LNS valde, to nosaka LNS Statūti.

Kad priekšsēdētājs paziņoja par atkāpšanos no amata, LNS vadība lūdza Kuldīgas RB valdei iecelt vietnieku. Bet arī tad šo jautājumu neizdevās atrisināt: visi valdes locekļi uz valdes sēdēm nevarēja ierasties, bet tie, kas ieradās, nevēlējās uzņemties vietnieka amatu.

Žanete Škapare skaidroja, ka kuldīdznieki nevēlas uzņemties biedrības priekšsēdētāja amatu, jo viņam ir ļoti liela atbildība. Sākotnēji biedrības priekšsēdētājs organizēja tikai pasākumus, bet tagad jāatbild arī par finansēm. Neviens biedrs nav beidzis grāmatvežu vai lietvežu kursus, tāpēc nevar uzņemties tik lielu atbildību. Biedri baidās uzņemties – ja nu pieļauj kļūdu, būs zaudējumi jāsedz no savas kabatas. Uz priekšu LNS vadībai vajadzētu padomāt par perspektīvo šāda amata kandidātu sagatavošanu – apmācīt, rīkot pašiem speciālus kursus vai sūtīt uz tādiem.

LNS prezidentam, rakstot lielos projektus, vajag painformēt arī reģionālās biedrības, lai arī tās varētu izteikt savu vērmi un būtu iesaistītas kopējos LNS projektos. Lai nerodas situācija, ka biedrības nostumtas malā. Piemēram, projektu konkursos, ko izsludina „Latvijas Valsts meži”: ja piesakās LNS, tad reģionālās biedrības nevar pieteikties, jo ir LNS struktūrvienības.

LNS prezidenta atbildes

E. Vorslovs informēja, ka Kuldīgas biedrības biedriem ir nepietiekama informācija vai arī to saņēmuši nepareizi. Pirmkārt, šā gada 18. aprīlī, kad G. Jurševskis sūdzējās par mazo algu un nepilno slodzi, viņam tika apsolīts, ka algu palielinās, kad LNS saņems papildfinansējumu valsts pasūtījumam. Tā arī notika – alga viņam tika palielināta. Apgalvot pretējo ir meli – Jurševskis saņem labu algu.

Otrkārt, biedrību priekšsēdētājiem vienreiz, divreiz gadā tiek rīkoti dažādi kursi un divreiz vai trīsreiz bija kursi tieši par finanšu atskaitēm. Ir sagatavotas speciālas atskaišu veidlapas un nosūtītas visiem biedrību priekšsēdētājiem, lai atvieglotu viņu darbu. Par izlietotajām finansēm atskaitās tas, kurš naudu saņēmis.

Projektu atskaites palīdz sagatavot

Rīgā, vajag tikai jautāt pēc palīdzības. Finanšu dokumentiem vienmēr jābūt kārtībā, ir jāievēro finanšu disciplīna. LNS finanses kontrolē zvērināts revidents.

Treškārt, biedrības priekšsēdētājs un valde strādā sabiedriskā kārtā, kā noteikts Statūtos un, pat ja prezidents vēlētos maksāt algu, to nevarētu darīt, jo to neparedz Statūti. To, ko biedrības priekšsēdētājs G. Jurševskis pastāstīja atskaites ziņojumā kā biedrības priekšsēdētāja veikto, tas darbs patiesībā jāveic sociālajam rehabilitētājam, tas noteikts sociālā rehabilitētāja profesijas standartā un par to darbu maksā algu. Savukārt biedrības valdes, ko vada priekšsēdētājs, pienākumi noteikti LNS statūtos (*klātesošie tika iepazīstināti gan ar sociālā rehabilitētāja profesijas standartu, gan ar LNS statūtiem*).

Par reģioniem runājot – nav tāda nodoma biedrības nostumt malā. Piemēram, Kuldīgas RB 2014. gadā saņēma nomināciju „Gada biedrība”, jo tika novērtēts tas, cik labi biedrība strādājusi.

Tas pats attiecas arī uz projektiem. Tika apzināta informācija no biedrībām par viņu vēlmēm iesaistīties tajos, dažas no tām nevēlējās piedalīties projektos. Tām, kuras vēlējās, tika palīdzēts – projekti tika sagatavoti Liepājas RB un citām biedrībām. Par „Latvijas Valsts meži” projektiem ir neprecīza informācija, jo viņi naudu paši nepiešķir, to dara caur organizāciju „Ziedot.lv”.

Prezidents atzīmēja, ka lielu daļu no darba Kuldīgā paveic arī biedrībā strādājošais zīmju valodas tulks. Papildus tam subsidētajā darbavietā Kuldīgā būs interešu pulciņa audzinātājs, kas ļoti atvieglos sociālā rehabilitētāja darbu.

Prezidents uzsvēra, ka visiem Statūti ir jāievēro, tā ir kā mūsu „Bībele”. LNS valde nevar pieļaut atkāpes no Statūtiem.

Rīgā un reģionos ir dažādi darba apjomi un pienākumu sadale, tie nav salīdzināmi, uzsvēra Māra Lasmane: reģionos sociālā rehabilitētāja pienākumos ietilpst arī pasākumu, ekskursiju un citu aktivitāšu rīkošana (tas nav jādara biedrības priekšsēdētājam).

Ievēlēta jauna valde

Tikai otrajā vēlēšanu kārtā par priekšsēdētāju ievēlēja Gunti Dāvidu un apstiprināja arī viņa ieteikto jauno valdi, kurā vēl būs: Žanete Škapare, Raimonda Tabaka, Sandris Liepiņš, Armands Hildebrants. ▲

Pēc ārkārtas kopsapulces protokola pierakstīja: Zigmārs Ungurs

Latvijas svētkos LTV piedāvā

Latvijas Republikas Proklamēšanas dienā – 18. novembrī LTV1 kanālā

8:55 Ekumēniskais dievkalpojums no Doma baznīcas (ar surdotulkojumu)

11:55 Saeimas svinīgā sēde (ar subtitriem)

20:00 Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa svētku uzruna (ar subtitriem)

21:15 Režisora Aigara Graubas vēsturiskā mākslas filma "Rīgas sargi" (ar subtitriem)

Unikāls dokumentālo filmu cikls "Latvijas kods" ar subtitriem

Valsts svētku mēnesī Latvijas Televīzija (LTV1) uzsāka demonstrēt unikālu dokumentālo filmu ciklu "Latvijas kods" (atkārtojums – LTV mājaslapas sadaļā "Nedzirdīgajiem"). Tā ir jaunu televīzijas dokumentālo īsfilmu izlase par Latvijas vidi, dzīvi un cilvēkiem. Filmas skatāmas reizi nedēļā – ceturtdienās, tās visas sagatavotas ar subtitriem.

Pirmās filmas "Lūgšana mājai" pirmizrāde notika 5. novembrī 19:45, pēc tam, sākot no 12. novembra, filmas ēterā būs 20:00. Laikā līdz 17. decembrim ceturtdienu vakaros varēs noskatīties dokumentālās filmas: "Rīgas kungis", "Skola Murjāni", "Domāt skola", "Tikai bērns", "Detektīvs Mārtiņš", "Ērgļu vīrs". ▲

LTV mājaslapā filma bērniem ar surdotulkojumu

No 6. novembra LTV mājaslapā www.ltv.lv katru darbdienu rāda multiplikācijas filmu bērniem "Mežainiši" ar surdotulkojumu. Katras filmas garums – 26 minūtes, tās demonstrēs līdz pat 2016. gada janvāra vidum. Katra sērija internetā būs skatāma vienu nedēļu.

Animācijas ciklu "Mežainiši" Latvijas Televīzija (LTV) pārraida atkārtoti – pirmo reizi tas bija 2015. gada janvārī – martā.

No jauno multiplikācijas filmu sagatavošanas ar tulkojumu zīmju valodā LTV uz laiku ir atteikusies, jo tas ir finansiāli dārgs (tehniskās izmaksas, filmēšana, montāža, surdotulka darba apmaksā) projekts. ▲

Sagatavoja: Inese Immure, LNS valdes locekle

Subtitri un surdotulkojums LTV 1 un LTV 7 raidījumos

2015.gada rudens/ziemas sezonā

Raidījums/filma	LTV kanāls/internets	Originālraidījuma laiks	Atkārtojums
Dienas ziņas. Kultūras ziņas. Sporta ziņas (surdotulkojums)	LTV 1	Katru dienu 18:00	
Viedokļu telpa (surdotulkojums)	www.ltv.lv LTV 7	Pirmdienās 17:25	LTV 7 otrdienās 10:05
Aktuālā intervija 1:1 (surdotulkojums)	www.ltv.lv LTV 7	Otrdienās 21:15	LTV 7 trešdienās 11:20
Tiešā runa (surdotulkojums)	www.ltv.lv LTV 7	Trešdienās 21:20	LTV 7 ceturtdienās 10:05
Sporta studija (surdotulkojums)	www.ltv.lv LTV 7	Pirmdienās 22:00	LTV 7 ceturtdienās 23:50 LTV 7 sestdienās 11:30
Ielas garumā (katru otro nedēļu, subtitri)	LTV 7		LTV 7 ceturtdienās 12:30 LTV 7 svētdienās 09:15
Savai zemei – līdz 22. aug. (katru otro nedēļu, subtitri)	LTV 7		LTV 7 ceturtdienās 12:30 LTV 7 svētdienās 09:15
Satiktie – no 5.sept. (10 raid.) (katru otro nedēļu, subtitri)	LTV 7		LTV 7 ceturtdienās 12:30 LTV 7 svētdienās 09:15
Province (subtitri)	LTV 1 LTV 7		LTV 1 piektdienās 04:50 LTV 7 trešdienās 12:10 LTV 7 sestdienās 09:45
Vides fakti (subtitri)	LTV 1 LTV 7		LTV 1 trešdienās 05:30 LTV 7 ceturtdienās 13:15 LTV 7 svētdienās 08:45
Zebra (subtitri)	LTV 7		LTV 7 ceturtdienās 00:50 LTV 7 svētdienās 08:00
Saknes debesīs (subtitri)	LTV 1	Svētdienās 13:00	LTV 1 ceturtdienās 05:30
De facto (subtitri)	LTV 7		LTV 7 trešdienās 10:05
Aizliegtais paņēmieni	LTV 7		LTV 7 sestdienās ap 16:00
Melu laboratorija (3.sezona, no 25.nov., subtitri)	LTV 7		LTV 7 sestdienās 14:30

Ar subtitriem pārraidītās filmu slejas Latvijas Televīzijā (pirmreizējā pārraidīšana)

Filmas	Kanāls	Ētera laiks
Aktuāla dokumentālā filma	LTV 1	Otrdienās 22: 20
Detektīvseriāls	LTV 1	Ceturtdienās 22 : 15
Detektīvseriāls	LTV 1	Piektdienās 22 : 15
Bērnu filmu sleja	LTV 1	Sestdienās 10 : 30
Dokumentāls seriāls (daba, ceļojumi)	LTV 1	Svētdienās 10 : 30
Detektīvseriāls	LTV 1	Svētdienās 17 : 00
Romantiska filma	LTV 1	Svētdienās 18 : 10
Svētdienas vakara lielfilma	LTV 1	Svētdienās 22 : 50
Eiropas kinofilma	LTV 7	Piektdienās 22 : 45
Romantiska daudzseriju filma	LTV 7	Darbdienās 9 : 35
Krievijas seriāls	LTV 7	Darbdienās 16 : 05
TV žurnāls Deutsche Welle	LTV 7	Darbdienās 15 : 35

Ārpus noteiktajām filmu slejām tiek pārraidītas atsevišķas filmas, kurām ētera vieta tiek izraudzīta pēc programmas plānošanas pamatprincipiem un vajadzībām.

Sagatavoja: Sarmīte Plūme, LTV Dokumentālo raidījumu daļas redaktore

Vēlreiz par īsziņām uz 112

**L a t v i -
jā nedzirdīgie cilvēki ārkārtas dienestu, sūtīt īsziņu uz 112, var izsaukt no 2012. gada februāra.**

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Operatīvās vadības pārvaldes zvanu apstrādes un resursu vadības nodaļas darba organizēšanas sektora vadītāja **BAIBA PETROVA** informē par to, kāda situācija veidojusies mobilā īsziņu izmantošanā palīdzības izsaukšanai pa telefonu 112.

“Pavisam esam saņēmuši un attiecīgie dienesti ir reaģējuši uz 102 ziņojumiem ar īsziņu palīdzību. Tie ir bijuši gan ziņojumi par nekārtībām, nelegālā alkohola tirdzniecību, sadzīves konfliktiem, zādzībām, ugunsgrēkiem. Sakarā ar “Imantas pedofila” meklēšanu, cilvēki daudz sūtīja īsziņas par aizdomīgiem cilvēkiem.

No šiem 102 ziņojumiem 15 īsziņas bija no cilvēkiem, kuri iekļauti datu bāzē vai arī cilvēki īsziņas sākumā tekstā norādījuši, ka ir nedzirdīgi.

To vēlos īpaši uzsvērt: **ja cilvēki uzraksta, ka ir nedzirdīgi, tas atvieglo gan komunikāciju, gan dienestu reaģēšanu.**

Dažkārt sūtītājs norāda adresi, kur nepieciešama palīdzība, bet mūsu datu bāzē ir cita adrese, tad dispečere uzraksta īsziņu un pārliecinās, kur cilvēks atrodas. Tas lai neuztrauc, jo dispečeram ir pienākums pārbaudīt, ja rodas šaubas. Pareiza adrese – tas ir galvenais!

Pamatā nedzirdīgie cilvēki ir saukuši neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu (ne vienmēr norādot iemeslu – raksta tikai, ka ir slim, vajag ātros, piemēram, meita slima), bet arī uz šādiem ziņojumiem dienests reaģē.

Vēlreiz atkārtoju, ja norādīta pareiza adrese un mūsu rīcībā ir informācija, ka cilvēks ir nedzirdīgs (persona iekļauta datu bāzē vai īsziņā ierakstīts, ka nedzirdīgs) – palīdzība būs!”

ASV: apsūdz Holivudu nedzirdīgo diskriminācijā

Losandželosa, 23. oktobris, LETA-AFP. Pret astoņām vadošajām Holivudas kino un televīzijas studijām ierosināta tiesvedība par nedzirdīgo un vārdzirdīgo diskrimināciju, jo to filmās un seriālos skanošajām dziesmām neesot nodrošināti subtitri.

Losandželosas Augstākajā tiesā iesniegtajā sūdzībā teikts, ka filmās un seriālos netiekot pilnībā nodrošināti subtitri. Pieminētas tādas kinolentes kā „The Godfather” („Krusttēvs”), „The Avengers” („Atriebēji”) un „Minions” („Minjoni”), kā arī video straumēšanas pakalpojuma „Netflix” seriāli „Orange is the New Black” un „House of Cards”.

„Lai nedzirdīgie un cilvēki ar dzirdes traucējumiem varētu saprast filmu vai seriālu, nevar iztikt bez subtitriem,” norāda Aleksandra Greiema Bella Nedzirdīgo un vārdzirdīgo asociācijas prezidente Meredita Šugara. „Ja tie nav nodrošināti ar subtitriem, tad viņi nevar izbaudīt populāro kultūru tāpat kā cilvēki bez dzirdes traucējumiem.”

Asociācijas biedrs Džons Stentons uzsver, ka dziesmu vārdiem bieži esot liela nozīme un tie palīdz radīt atmosfēru: „Studijām nav nekāda attaisnojuma neieviešot subtitrus arī dziesmām,” viņš teica.

Asociācija pieprasa kompensāciju un to, lai kino un televīzijas studijām būtu pienākums izdot filmu DVD ar pilnīgiem subtitriem. ▲

Ziņa publicēta ar aģentūras LETA, AFP atļauju (4.11.2015)

Sagatavoja: LNS Informācijas nodaļa

Atgādinājums, kā izsaukt policiju, ātro palīdzību

Latvijā nedzirdīgi cilvēki var izsaukt policiju, ātro palīdzību, ugunsdzēsējus un gāzes dienestu, sūtīt īsziņu uz 112 – var sūtīt gan latviešu, gan arī krievu valodā.

Šo pakalpojumu var izmantot visi cilvēki ar dzirdes traucējumiem.

Lūgums īsziņu sūtīt bez garumzīmēm un mīkstinājumiem. Tas nozīmē, ka nevajag lietot tādas burtus kā, piemēram, ā, ē, ī, ū, ļ, ņ, č, š vai arī censties tos aizvietot ar citiem, – rakstiet vienkārši: a, e, i, u, l, n utt.

Īsziņas jāmin šāda informācija:

- notikuma kods 01, 02, 03, 04
- notikuma vietas adrese
- durvju kods (ja ir)
- īss apraksts, kas noticis – ar pašu vai ar kādu citu
- cietušās personas vārds, uzvārds (ja palīdzība nepieciešama kādai citai personai un ja tas ir zināms)
- vecums

Īsziņu piemēri:

02 Jelgavas nov. Valgundes pag. Vitolīni Mehanizatoru 13 – 15 kods 35atslega7102 kads lauzas dzīvokli

01 Daugavpils 18.novembra 22 kods 347 deg dzīvoklis

03 Jelgavas nov. Kalnciems Jaunības 2 – 15 kods 783 gruti elpot sap sirds Marija Sokolova 57

Piemēri aprakstam:

01 – deg dzīvoklis, deg šķūnis, sadūmojums dzīvoklī, auto avārija, ir cietušie (tas ir jāuzraksta), slikt cilvēks, cilvēks ielūzis ledū utt.

02 – ielaušanās dzīvoklī, apzagts dzīvoklis, auto avārija (ja nav cietušo, aplaupīšana, uzbrukums uz ielas, kauņš utt.

03 – sāp galva, sirds, vēders utt., krampji, neelpo, bezsamaņa, smok/grūti elpot, astmas lēkme, saindējies, lauza roka/kāja, narkotikas, elektrotrauma, slikt, pakāries, utt.

04 – gāzes smaka dzīvoklī.

Paskaidrojums: **01** – ugunsdzēsības un glābšanas dienests; **02** – policija; **03** – ātrā palīdzība; **04** – gāzes dienests.

Sagatavoja: Inese Immure

Kas, kur mācās šogad?

Pavisam nemanot jaunais mācību gads uzsācis savu gaitu un rit pilnā sparā. Apkopotās ziņas priecē – mūsējie iestājušies vai arī turpina mācības daudzās mācību iestādēs, lai apgūtu dzīvei noderīgu un pašus interesējošu profesiju.

Barkavas profesionālajā vidusskolā apgūt lauksaimniecības specialitāti iestājies viens audzēknis. Tur būvdarbu zinības ceturtajā – beidzamajā kursā turpina apgūt pieci audzēkņi.

Alsviķu arodskolā iestājušies divi audzēkņi: puišis mācīsies par teksta redaktora operatoru, bet meitene – par pavāra palīdzi. Četri citi audzēkņi ar dzirdes traucējumiem turpina mācīties.

Rīgas Amatniecības vidusskolā metālmākslu un koka mākslu apgūs 2 audzēkņi, bet viens audzēknis koka mākslu. Mācības šajā vidusskolā turpina 7 audzēkņi.

Malnavas koledžā automehāniķa specialitātē mācības turpina 4 puiši, viens – autotransporta specialitātē, un šo specialitāti apgūt šogad iestājies vēl viens audzēknis.

SIVA Jūrmalas profesionālajā vidusskolā viens audzēknis apgūs pavāra palīga prasmes, vēl viens ir topošais datorsistēmas tehniķis. Trīs audzēknes

turpina mācīties par pavārēm.

SIVA koledžā informācijas tehnoloģijas apgūst viens audzēknis.

Zaļenieku profesionālajā vidusskolā restaurācijas zinības tupina apgūt viena audzēkne.

Priekuļu tehnikumā viens audzēknis mācās autotransporta specialitātē.

Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolā viena audzēkne turpina apgūt vizuāli plastisko mākslu.

Kuldīgas tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā iestājušies divi audzēkņi mēbeļu dizaina specialitātē.

Rīgas Valsts tehnikumā divi puiši mācās par automehāniķiem.

Rīgas 3. arodskolā viens audzēknis iestājies metālapstrādes specialitātē.

Rīgas stila un modes profesionālajā vidusskolā par frizieri mācās viena audzēkne.

Restorānu servisa skolā pavāra profesiju apgūst divas audzēknes.

Latvijas Universitātē nu jau ir čet-

ri mūsējie. Viena studente sākusī šogad mācīties par sporta skolotāju, bet divas turpina apgūt skolotājas profesiju, savukārt viens puišis – datorzinātni.

Latvijas Universitātes Stradiņa medicīnas koledžā sociālās rehabilitētājas profesiju apgūst divas studentes.

Rīgas Stradiņa Medicīnas universitātē maģistra programmu uzturzinātne apgūst viena studente. Uzturzinātne studē viena studente, bet vēl viena turpina mācības specialitātē "Sociālais darbs".

Liepājas Universitātē par sociālo darbinieci turpina mācības viena studente.

Latvijas Sporta pedagogijas akadēmijā viena turpina studijas specialitātē "Sporta zinātne".

Baltijas Starptautiskajā akadēmijā datorizainu studē viena studente.

Latvijas Lauksaimniecības universitātē iestājies viens consonis – studē mežinženiera specialitātē.

Prieks par jauniešu uzņemību un apņemību! Novēlēsim, lai visi, kas mācās, tiktu arī līdz izlaidumam! Veiksmi studentiem! ▲

Zigmārs Ungurs

Kārlis jau strādā par skolotāju

Starp nedzirdīgajiem absolventiem, kuri šogad beidza augstskolas, ir arī viens zināmās Intsonu ģimenes pārstāvis Kārlis Intsons, kurš ASV absolvēja Galaudeta universitāti kā bakalaura matemātikā. Viņa mamma Agita Intsone piekrita pastāstīt par sava dēla dzīvi un studijām Amerikā.

Kārlis uz Ameriku aizbrauca, nepabeidzot pamata izglītību Valmieras Vājdzirdīgo bērnu internātvīdusskolā – attīstības centrā, un tur viņu uzreiz

uzņēma Sv. Augustīnes Floridas Nedzirdīgo un neredzīgo vidusskolā. Sākumā vajadzēja mācīties arī angļu valodu speciālā grupā.

Skolā ir gan dzirdīgi, gan nedzirdīgi pasniedzēji (vairākumā), bet pilnīgi visi tur prot zīmju valodu un tulki nav vajadzīgi. Atšķirībā no mums, kur skolās bērniem ar dzirdes traucējumiem lieto gan zīmju valodu, gan lūpu kustības, Amerikas skolās lieto tikai zīmes (ja grib mācīties runāt, pēc mācību stundām ir individuālās nodarbības).

Vidusskolā viņš, protams, nodarbojās arī ar sportu – spēlēja amerikāņu futbolu, basketbolu, lauka tenisu.

Pabeidzis vidusskolu, Kārlis turpināja mācības, specializējoties matemātikā. Galaudeta universitātē viņš studēja 4 gadus un šogad pavasarī saņēma bakalaura grādu matemātikā. Viņš joprojām ir Latvijas pilsonis un izlaiduma svinīgajā ceremonijā bakalaura tērpā pozēja ar Latvijas karodziņu rokā (*attēlā*).

Mācību laikā viņš dzīvoja universitātes kopmītnēs. Brīvajā laikā daudz ceļoja – pa Centrālamerikas valstīm (bija Kostarikā, Nikaragvā, Salvadorā, Hondurasā, Gvatemalā, Belizā un Meksikā) un arī Āfrikā – Ugandā, kur kā brīvprātīgais aktīvistis no universitātes 3 nedēļas mācīja vietējiem bērniem spēlēt futbolu. Viņš Galaudeta komandā spēlēja arī futbolu (ne amerikāņu), bija universitātes nedēļas labākais sportists.

Kārlim jau šajā mācību gadā izdevies dabūt skolotāja vietu Floridas Nedzirdīgo skolā, kurā pats agrāk mācījās. Viņš tur strādā par matemātikas skolotāju 6. klasē un arī par pasaules vēstures skolotāju, bet ar noteikumu, ka pēc dažiem gadiem viņam vajadzēs uzsākt mācības maģistrantūrā. Ar bakalaura grādu var strādāt tikai par skolotāja palīgu. Lai strādātu par pilntiesīgu skolotāju, ir jābūt maģistra grādam.

Pēc darba skolā 2 – 3 reizes nedēļā Kārlis kā brīvprātīgais trenera palīgs darbojas ar nedzirdīgajiem skolēniem amerikāņu futbolā. ▲

*Sagatavoja: Zigmārs Ungurs
Foto no ģimenes arhīva*

Čehija un Austrija – piecās dienās

Šī vasara daudziem bija jauku ceļojumu laiks. Ekskursijās braukušas gan biedrības, gan atsevišķi biedri privātos braucienos, gan arī brīvprātīgo grupās, kā, piemēram, šajā lappusē attēlā redzamā entuziastu grupa. Par ceļojumu, atbildot uz KS korespondenta jautājumiem, stāsta tā dalībnice, par tulku pieaicinātā Anita Strazdiņa.

Kas organizēja šo braucienu?

Braucienu Rīga – Brno – Prāga – Vīne organizēja tūrisma aģentūra Travel RSVP. Izbraucām 29. jūlija vakarpusē un atgriezāmies Latvijā 2. augusta pēcpusdienā, ceļojumā pavadot piecas piesātinātas dienas. Braucām ar tūristu autobusu, kurā bija 50 vietas. Izdevumus visi dalībnieki sedza paši.

Mani personiski uzrunāja organizatori no Rīgas biedrības jau mēnesi iepriekš, piedāvājot iespēju braukt līdzī kā grupas tulkam.

Kādus objektus aplūkojāt?

Pirmā diena visa tika veltīta braucienam, un **otrās dienas** pusdienlaikā ieradāmies Čehijas otrajā lielākajā pilsētā Brno, kur mums bija iepazīšanās ekskursija. Apskatījām vecpilsētu, skaistas baznīcas un to torņus.

Trešajā dienā braucām uz Čehijas galvaspilsētu Prāgu, ceļā pavadot aptuveni 2 stundas. Iebraucot Prāgā, mūs sagaidīja vietējais gids Vladislavs, kurš mūs izvadīja 3 stundu garā pastaigā pa vecpilsētu un citiem nozīmīgākajiem objektiem. Protams, redzējām slaveno Kārļa tiltu, un katrs klusībā iedomājās savu vēlēšanos pie nezināmā mūka statuetes. Nogājām garām arī slavenajam pulkstenim, kurš rāda 4 dažādus laikus. Brīvajā laikā vēl izstaigājām atlikušo centra daļu.

Droši vien iespaidu jau bija daudz...

Vakarā, satiekoties pie slavenā Prāgas pulksteņa, tajos dalījāmies! **Ceturtais dienas** rīts sākās tikpat agri kā iepriekš – atstājām viesnīcu šoreiz jau ar visām somām, lai dotos uz Austrijas galvaspilsētu Vīni. Tur mūs jau gaidīja cita gide, kas ļoti labi pārzināja krievu valodu un labi novadīja stundu garo ekskursiju.

Brīvajā laikā bija iespēja pievienoties ekskursijai uz pili vai arī uz jūras un tau-

riņu muzeju. Vakarpusē atradām skaistu rožu dārzu, kas tieši šajā laika periodā ziedēja viskrāšņāk. Vēlu vakarā pēc vietējā laika kāpām savā autobusa, lai dotos uz Latviju. Tātad **piektajā dienā** bijām mājās. **Vai vēl kādu gidu pakalpojumus izmantojāt?**

Mūsu grupai no Rīgas brauca līdzī vietējā gide Ineta, kas pa ceļam mums pastāstīja dažādus ievēribas cienīgus faktus, organizēja satikšanās ar vietējiem gidiem.

Kas visvairāk patika – jums, citiem? Vispilgtākie iespaidi?

Man ļoti iespiedās atmiņā Brno redzētā lasāmā strūklaka, kas, ūdenim krītot, veidoja vārdus un pat attēlus. No Prāgas prātā nāk lieli tūristu pūļi un ļoti garā ekskursija, kā arī interesantā māju numerācija; no Vīnes – protams, arhitektūra un rožu dārzs...

Vai brauciens bija izdevies? Dalībnieki bija apmierināti?

Manuprāt, brauciens bija ļoti interesants un piesātināts, katru dienu jauna pilsēta, jauni iespaidi. Dalībnieki bija ļoti apmierināti, to pašu atzina arī 10 dzirdīgie tūristi, kas brauca ar mums, turklāt viņiem esot bijis interesanti vērot surdotulka darbu un to, kā nedzirdīgie savā starpā komunicē. Ceļojums bija mierīgs, var teikt, pat bez mazākajām problēmām.

Kur jūs pati visvairāk vēlētos nokļūt?

Šobrīd sapņoju par Šrilanku. Tā ir sala Latvijas lielumā, atrodas Indijas okeānā. Esmu lasījusi un dzirdējusi, ka tā ir ļoti skaista valsts ar patīkamu klimatu un jaukiem cilvēkiem. Salas vidusdaļu klāj džungļi un kalni, apkārt tai vijas fantastiskas pludmales.

Man ļoti patīk ceļot, un pasaulē ir tik daudz skaistu vietu un viesmīlīgu cilvēku, ka to visu vērts redzēt un iepazīt. ▲

Foto: Valdis Krauklis

Laurai cīņas mākslā sudrabs

No 26. līdz 31. oktobrim Erevānā (Armēnija) notikušajā pirmajā Eiropas Nedzirdīgo cīņas mākslas čempionātā Latvijas Nedzirdīgo sporta federāciju pārstāvošā Laura Gaile ieguvusi 2. vietu divcīņā.

Vispirms notika paraugdemonstrējums (pumse), kurā piedalījās 10 cīņas mākslas sportistes. Laura iekļuva astotniekā. Pēc tam vajadzēja veikt vēl 2 citus paraugdemonstrējumus, lai iekļūtu nākamajā kārtā. Pretiniece bija no Krievijas, arī tiesneši – krievi. Rezultātā ar 1,5 punktu starpību Laura zaudēja šai pretiniecei, līdz ar to tālāk netika un ieguva 7. vietu šajā paraugdemonstrējumu disciplīnā.

Nākamajā dienā viņa startēja svāra kategorijā līdz -57 kg, kurā sacentās 5 meitenes. Laura pati cerēja uz 3. vietu, bet šoreiz sāncense Jūlija (atkal no Krievijas) treniņa laikā satraumēja kāju, tāpēc padevās bez cīņas un tas nodrošināja iekļūšanu finālā, kur **Laura cīņā ar krievu sportisti, olimpisko čempioni (Bulgārija, 2013) zaudēja un ieguva otro vietu.**

Laurai nebija līdzī sava trenera, tāpēc viņa pateicīga Horvātijas komandai un trenerim par atbalstu treniņu un vispār uzturēšanās laikā. Bez tā būtu ļoti, ļoti grūti.

Laura ir ļoti pateicīga arī savam darba kolektīvam, kas viņu atbalsēja sagatavošanās periodā, izprata viņas mērķus un centienus.

Laura jau agrāk sekmīgi piedalījusies vairākās augsta līmeņa nedzirdīgo sacensībās – Pasaulē čempionātā Francijā (2008) un Olimpiskajās spēlēs Taipeijā (2009), abās iegūstot 2. vietu.

Nākamajā gadā šajā sporta veidā notiks pasaules čempionāts Turcijā. Laura par to vēl domās. ▲

LNS Informācijas nodaļa
Foto no personiskā arhīva

Pasākumi biedrībās decembrī

RĪGĀ

2., 9., 16.12 pl. 16 Laikrakstu un žurnālu apskats
12.12 pl. 14 Tradīciju pasākums „Ziemassvētku brīnumam ticēt gribam”

JELGAVĀ

2., 10.12 pl. 17 Aktuāli notikumi
19. 12 pl. 15 Ziemassvētki

TUKUMĀ

18. 12 pl. 18 "Ziemassvētku karnevāls"
27. 12 pl. 12 Bērnu Ziemassvētku eglīte

VALMIERĀ

1., 15.12 pl. 14 Apmācība planšetdatora lietošanā

2.12 pl. 12 Kolektīva apmeklējums: Kas jauns muzejā?

3.12 pl. 14 Informācija par nedzirdīgo dzīvi

8., 22.12 Apmācība: Palīdzība planšetdatora lietošanā

10.12 pl. 14 Informatīvā diena

10.12 pl. 15 Radošas nodarbības: Ziemassvētku rotājumi

17.12 pl. 14 Interesu klubs „Es daru tā ...”

22.12 pl. 14 Atpūtas pasākums „Ziemassvētku gaidās”

30.12 pl. 16 Atpūtas pasākums „Atvadas no Vecā gada”

SMILTENĒ

3.12 pl. 12 Informācijas diena

10.12 pl. 12 Laikrakstu apskats

17.12 pl. 12 „Izdarības ziemas saulgriežos”

ALŪKSNĒ

2.12 pl. 12 Laikrakstu apskats

4.12 pl. 12 Nedzirdīgo ziņas

8.12 pl. 12 „Mana veselība - mana labsajūta”

11.12 pl. 12 IK „Briedums”

15.12 pl. 12 Informācijas diena

18.12 pl. 12 „Izdarības ziemas saulgriežos”

PLAVIŅĀS

2.12 pl. 12 Radošais darbs

12.12 pl. 12 Tematiskais pasākums

17.12 pl. 12 Informācijas diena

29.12 pl. 12 Avīžu koplasišana

RĒZEKNĒ

1., 17.12 pl. 12 Koplasišana „Sapratne”

3., 15.12 pl. 11 IK „Vissija”: Rokdarbi

3., 10.12 pl. 12 Informācija

8.12 pl. 12 Aktualitātes pasaulē, Latvijā un LNS

26.12 pl. 12 „Ziemassvētku liesmiņas”

PREIĻOS

5.12 pl. 12 Informatīvā diena

DAUGAVPILĪ

1., 8., 15.12 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats

2., 9., 16.12 pl. 15 Radošā nodarbība

3.12 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi

11.12 pl. 17 Atpūtas pasākums „Mani skaistākie gadi”

17.12 pl. 13 IK „Neziniši”

22.12 pl. 14 „Katram savu Ziemassvētku brīnumu”

VENTSPILĪ

3., 17.12 pl. 11 Informācija

5.12 pl. 14 Pensionāru diena

5., 12.12 pl. 17 IK „Veselība”

7.12 pl. 12 Psiholoģija sadzīvē

12.12 pl. 14 Tematiskais pasākums „Jubilāri”

15.12 pl. 11 Psiholoģija sadzīvē

23.12 pl. 15 Tradīciju pasākums „Ziemas svētki”

KULDĪGĀ

1., 8., 15.12 Rokdarbi

2., 9., 16.12 Informācijas diena

12.12 Brieduma diena „Veltījums pensionāriem”

26.12 Ziemassvētku pasākums bērniem

31.12 Vecgada vakars

LIEPĀJĀ

1., 8.12 pl. 12 Pārrunas

1., 8., 15.12 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats

3.12 pl. 12 Kulinārijas nodarbība

4., 11., 18.12 pl. 18 IK „Liedags”

5., 12., 19.12 pl. 12 IK „Liedags”

10.12 pl. 12 Konditorijas nodarbība

15.12 pl. 12 Informācija par nedzirdīgo dzīvi

16.12 pl. 18 Uzstāšanās koncertā „Ziemassvētku brīnumu gaidot”

17. 12 pl. 13 Konditorijas nodarbība

22.12 pl. 12 Laikrakstu un žurnālu apskats

31.12 pl. 20 Jaungada retroballe (60.- 80.gadi)

Mīļi sveicam!

Jubilejas reizē ejam pa atmiņu taku, kurā kā ceļazīmes raibā virknē pazib dažādi nozīmīgi dzīves notikumi. Lai jūs pavada prieks būt savējo vidū, būt savā zemē Latvijā vēl ilgus gadus un pie labas veselības!

Daudz laimes dzimšanas dienā!

90

5.12 ANNA ROMĀNE, Valmieras
28.12 JANĪNA GRŽIBOVSKA, Daugavpils

80

16.12 MILDA KOVALSKA, Liepājas

75

11.12 AINA POIKĀNE, Ventspils
28.12 VALIJA VELTA VILDIŅA, Rīgas
29.12 MARIJA ŠVARCA, Ventspils

70

4.12 LILIJA IĻJINA, Rīgas

65

4.12 SERGEJS LOMINSKIS, Rīgas
6.12 DZINTRA SPRINCE, Rīgas
6.12 JĀNIS ŠANTARS, Ventspils
8.12 MONIKA LANKOVSKA, Rēzeknes
12.12 STANISLAVS TELIŠEVSKIS, Rēzeknes
13.12 ARTŪRS ZAČS, Pļaviņas

60

13.12 INTA GROSA, Rīgas
13.12 OSKARS KĻAVIŅŠ, Rīgas

55

2.12 JURIS BĒRZIŅŠ, Rīgas
16.12 LĪGA BRUĢMANE, Rīgas
16.12 NADEŽDA SAVENKO, Rēzeknes biedrība

Īpašais sveiciens

*Lai tā puķe uzzied, kas tev rokā,
Lai tā sirds sāk mīlēt, ko tu uzlūko!*

Saulains, silts sveiciens manai mīļajai ARITAI DIRNĒNAI skais-tajā dzīves jubilejā!

Draudzene Anita no Liepājas

Latvijas jaunatklāšanas raidījums "TE!"

LTV mājaslapā sadaļā "Nedzirdīgajiem" var noskatīties arī Latvijas jaunatklāšanas raidījumu ciklu "TE!". Šobrīd LTV lapā ir ievietoti visi 8 pirmās (pavasara) sezonas raidījumi un 8 otrās (rudens) sezonas raidījumi. Šobrīd cikls jau ir beidzies, jaunu raidījumu pagaidām nebūs.

Sagatavoja: Sarmīte Plūme

Līdzjūtības

*Tā dzīve pārtrūkst, negaidot rieta,
Neprasot vairs, cik sāpju tā atstāj...*

+ Izsaku dziļāko līdzjūtību NADEŽDAI PURIŅAI, aizvadot aizsaulē jaunāko dēlu.

Darba kolēģe Ieva Garole

+ Mūžībā aizgāja MARTA ĻEBEDEVA 1944.26.02. - 2015.31.10

Izsakām dziļu līdzjūtību Viktoram un piederīgajiem atvadoties no Martas.

Valmierieši

ZINĀŠANAI

Sakarā ar novembra jubilāru saraks-tu, kas publicēts KS 10. nr., kurā minēts deviņdesmitgadnieks Pēteris Balodis, paskaidrojam, ka viņa vārds joprojām ir LNS Rīgas biedrības biedru reģistrā, jo viņš oficiāli atrodas meklēšanā, tas ir, bezvēsts prombūtnē.

Pēteris Balodis izgāja no mājas 2013. gada 7. novembrī, un kopš tā laika tuvi-niekiem par viņu ziņu nav.